

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

N:r 33 (816)

LÖRDAGEN DEN 16 AUGUSTI 1902.

15:DE ARG.

PRENUMERATIONSPRIS PR ÅR: IDUN KR. 6:— IDUNS PRAKTUPPLAGA » 8:— IDUNS MODETIDN. MED PL. » 5:— IDUNS MODETIDN. UTAN PL. » 3:—	UTGIFNINGSTID: HVARJE LÖRDAG. LÖSNUMMERPRIS: 10 ÖRE.	REDAKTÖR OCH UTGIFVARE: FRITHIOF HELLBERG TRÄFFAS SÄKRÄST KL. 2—3. REDAKTIONSSSEKR.: JOHAN NORDLING.	BYRÅ OCH EXPEDITION: 17 BRYGGAREGATAN 17. ÖPPEN KL. 9—5. ALLM. TEL. 6147. RIKS 1646.	KOMMISSIONÄRER ANTAGAS ÖFVER HELA LANDET PÅ ALL- DELES SÄRSKILD FÖRMÅNL. VILLKOR. STOCKHOLM IDUNS KUNGL. HÖFBOKTRYCKERI.
--	--	--	---	--

ELSA HALLBERG.

ETT VERKSAMHETSFÄLT, som kanske icke alltid är strödt med rosor, är lärarinnans. Mången tröttnar också på den banan, finner arbetet tungt och otacksamt och misströstar om framgång, man ser så obetydliga resultat af all sin möda.

Men lyckligtvis finnas kvinnor, som med gladt hopp och modig tillförsikt gripa verket an, som med lif och själ ge sig åt lärarekallet såsom sitt lifsvärf och med aldrig svikande plikt-trohet, med outtröttlig arbetsförmåga och arbetsglädje utöfva ett välsignelsebringande inflytande på det uppväxande släktet.

Lusten och anlaget för uppfostrarens kall kan hos Elsa Hallberg sägas ligga i blodet. Lärare-anlaget har haft djupa rötter inom hennes mödernesläkt, och var hos henne själf redan från barndomen starkt utprägladt. Efter att ha genomgått småskolelärarinneseminarium i Landskrona och en undervisningskurs vid Lunds seminarium startade hon den 3 okt. 1881 en privatskola, hvilken från en ringa och obetydlig början — första tiden hade fröken Hallberg endast tre elever — snart blef en läroanstalt, genom hvilken dess föreståndarinna under tjugutvå år gjort en betydelsefull insats i födelsestadens undervisningsväsen.

Elsa Hallberg föddes i Landskrona d. 12 maj

1856. Föräldrarna voro musikdirektör Bengt Wilhelm Hallberg och Beata Schuwert.

Bengt Wilhelm Hallbergs namn är känt långt öfver vårt lands gränser. Såsom koral-diktare och hymnolog var han bland de förnämsta i Sverige och ägnade särskildt kyrko-musiken sin tid och sina krafter. Härvid lade han i dagen ett brinnande intresse, som tid efter annan afsatte sig i värderika produkter. »Hans lifsgärning var,» säger en minnestecknare, »den musikens sköna konsot varmt hängifnes och för den musikaliska odlingen outtröttligt arbetandes, och särskildt står vår allmogeklass, i synnerhet i Skåne, till honom i stor tacksamhets-skuld för den osparda möda han gjort sig att höja dess andaktsstunder genom införandet af harmonisk kyrkosång. Såsom koraldiktare en af de förnämsta, var han kanske som grundlig kännare af den äldre kyrkomusiken den främste i landet.»

Bland de utmärkelser, som kommo direktör Hallberg till del, må nämnas, att han för en katolsk mässa, som han 1851 skref åt d. v. änkedrottningen, af dennas egen hand erhöi en större guldmedalj, en ära, som han delade med endast tvänne andra, Per Thomasson och professor Holmgren. Dessutom var han hedersledamot af flere framstående in- och utländska musikaliska och andra samfund.

Elsa Hallbergs mor var en fint bildad kvinna, en af dessa, som ännu under silfverhåren gömma ett varmt hjärta och ett vaket sinne.

Hon härstammade på fädernet från en känd stockholmsläkt, fadern var kaptten vid kungens eget värfvade regimente, hvilken efter slutad fångenskap i Ryssland bosatte sig i Landskrona. Modern tillhörde den kända Lundbergs-sonska släkten, hvars medlemmar äro bekanta för sin rika begåfning på hufvudets och hjärtats vägnar.

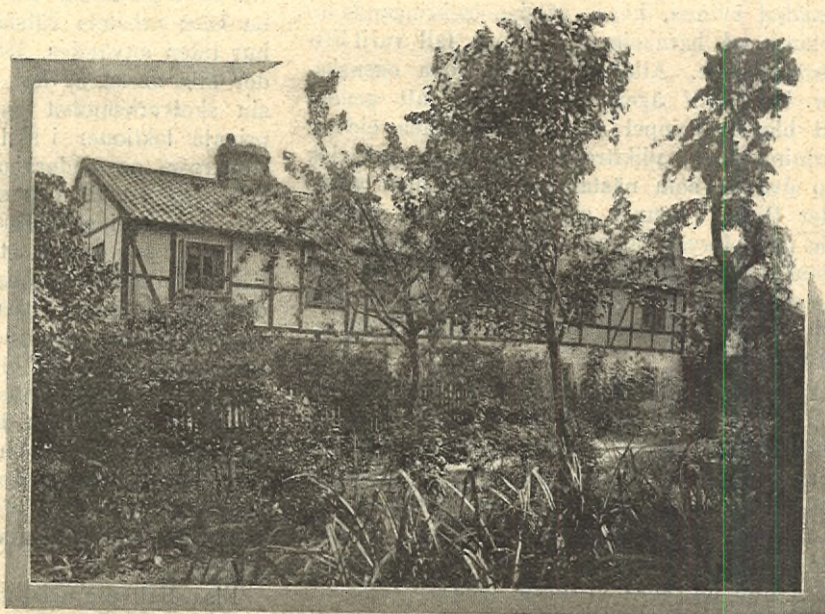
Fru Hallberg tillhörde dessa kvinnor, för hvilka hemmet betyda så mycket, och hvilka därför själfva betyda så mycket för hemmet. Hon var en af dessa lyckliga, öfver hvilka åren synas ha mindre makt än eljes, hos hvilka blicken är klar och sinnet ungdomligt, trots

arbetets fåror och hårets snö, och som med hjärtats ödmjukhet utgöra medelpunkten inom familjekrets och närmaste omgivning.

Det finns i våra städer ibland ett och annat hus, som bakom gatans förklädnad af hvardagsbanalitet gömmer på gamla dagars solida hemtrefnad, där inne på gården i en liten trädgårdstappa fruktträden vårtiden snöga sina blommor öfver gräsmattan, jasminer och nattvioler sprida sin doft, och där syrenbersån i ena hörnet bjuder vandraren från trottoarens värma och dam svalka och vederkvickelse.

En sådan gammal gård är den snart hundraåriga f. d. Schuwertska gården i Landskrona. Här hade Beata Schuwert sett dagens ljus, i barndomshemmet redde hon sitt bo tillsammans med en älskad make, här fick hon glädjen se en blomstrande barnskara växa upp, här träffades hon också af den oersättliga förlusten af sin man, och här i det kära gamla huset ville hon till sist, när Herran kallade henne, sluta sina dagar.

Men de vid makens död iråkade ekonomiska svårigheterna syntes göra det till en nödvändighet för fru Hallberg att skilja sig från fädernegården. Det var då det verkliga stålet i dottern Elsas karaktär visade sig, när hon genom outtröttligt arbete på skilda områden förvärfvade medel att behålla det för såväl moder som barn så dyrbara hemmet. Inom dess gamla murar fick hennes mor upplefva sin 74:de födelsedag, och tvänne dagar där-efter inslumrade hon i dotterns armar i den eviga fridens hvila.

DEN GAMLA SCHUWERTSKA GÅRDEN I LANDSKRONA.

MUSIKDIREKTÖR B. W. BEATA HALLBERG, FÖDD
HALLBERG. SCHUWERT.

Ty af alla syskonen var Elsa den enda, som stannade kvar hos modern, sedan alla de andra flugit ur boet. Vid sin moder var hon fästad med de starkaste band, hon kände sig lycklig öfver att få ägna sitt lif åt att vårda denna sin bästa vän och förljufva hennes sista dagar. Hvad mor och dotter särskildt under det sista decenniet varit för hvarandra, kan icke med ord skildras. Också lämnade den hädangångna med det rika hjärtat, den ömma smekande handen, det vänliga ögat efter sig ett tomrum, som ingenting förmått fylla.

Skolan, undervisningen har haft djupa traditioner icke allenast inom Elsa Hallbergs släkt, utan äfven i den gamla gården.

I samma lokal, där fröken Hallberg nu i så många år vägledt tusentals småttingars första stappande steg på kunskapens törniga stråt, hade tvänne morbröder till hennes mor — den ene den som andlig vältalare af hög rang bekante kyrkoherden Lundbergsson i Väsby och Viken — på sin tid en undervisningsanstalt, liksom fru Hallberg själf i unga dagar där satte upp en skola för större flickor, som hade stort anseende.

Elsa Hallberg äger i rikt mått de betingelser, som fordras för lärarekallet. Med brinnande nit ägnade hon sina krafter åt sin lifsuppgift, aldrig förbiseende sina elevers uppfostran för deras undervisning — något hvar till de undervisande så lätt och så ofta frestas. Det är just genom att varsamt och lika kärleksfullt som klokt vårda och leda de första anlagen hos barnen, som man kan lägga grunden till en sund karaktärsutveckling och göra en blifvande samhällsmedlem nytta för lifvet. Barnets karaktär danas icke allenast i hemmet. Af en god lärare kan dess moraliska begrepp grundläggas och dess hjärtelag framälskas i lika hög grad som af ett godt hem.

Elsa Hallberg är just en sådan, af kärlek till barnen och intresse för deras utveckling besjälad kvinna, hvars välsignelsebringande inflytande på barnasinnets i många fall varit lifsbestämmande. Alla de många goda egenskaper hon själf äger, förstod hon att genom sitt blotta exempel delgifva sina små elever. Ordningssinne, plikttröhet och sanningskärlek äro dygder, som nästan hvarenda liten gosse eller flicka i hennes skola i mer och mindre hög grad förvärfvat sig. Som exempel på den sistnämnda egenskapen kan följande lilla episod tjäna, i all sin enkelhet gifver den en klar och tydlig bild af andan inom Elsa Hallbergs läroverk.

En liten pilt berättade för sin mamma om en händelse från skolan, hvilken sak dock föreföll denna något otrolig. »Men manne den gossen, som sagt detta, talat sanning,» menade hon, »kan han icke ha narrats?» — »Narrats!» tog 8-åringen i med ifver, »vi narras aldrig i vår skola, fröken talar alltid sanning, och det göra vi andra med!»

En af Elsa Hallbergs mest framstående egenskaper är hennes ovanliga energi. När hon

under det första halfåret af sin skolverksamhet endast hade tre elever, ville hennes far, att hon skulle upphöra härmed och taga plats som lärarinna. Men Elsa höll vid, viss på att eleverna med tiden skulle infinna sig, och hennes hopp sveks icke heller. Antalet barn ökades snabbt och steg efter ett par års förlopp till 50 stycken och har sedan aldrig understigit denna siffra. Hennes skola har varit indelad i trenne klasser, en första kurs för nybörjare, en andra och en förberedande klass, och för hvarje har den dagliga undervisningen ej varit mera än hälften så lång som i andra skolor.

Fröken Hallbergs stränga plikt känsla oroades öfver detta och hon vände sig till en framstående pedagog och prästman för att höra hans tanke i saken.

»Kan fröken Hallberg lära barnen på så få timmar dagligen, hvad de hos andra lära på dubbelt så lång tid, så bevisar detta en sällsynt undervisningsförmåga och bör långt ifrån oroa er.»

Och de barn, som utgingo från Elsa Hallbergs skola vunno »med glans» inträde i högre läroanstalter; att vara en »Hallbergare» var en stor rekommendation, ty om en sådan, gosse eller flicka, visste man med säkerhet, att han eller hon fått en god undervisnings- och uppfostransgrund, på hvilken det sedan gick lätt att bygga vidare.

Det stora förtroende från föräldrars och målsmäns sida, som under årens lopp kommit fröken Hallberg till del, visar bäst, att hon är en af dessa lyckligt utrustade kvinnor, hvilka ej kunna skattas nog högt af det samhälle och de föräldrar, som haft lyckan få anförtro sina barns andliga vård i dessa händer.

Hon äger en sällsynt förmåga att väcka barnens intresse äfven för andra inom deras fättningsgäfviga liggande ämnen än de i skolkurserna obligatoriska, däribland främst poesi och deklamation. Vid många tillfällen, särskildt för något mera behjärtansvärdt ändamål, som legat föreständarinnan om hjärtat, har hon anordnat uppvisningar, där hennes små elever uppträdde med sång, deklamation och enklare dramatiska utkast. Dessa »soiréer» ha alltid värderats såsom särdeles njutningsrika och stämningsfulla och af allmänheten omfattats med lifligt intresse.

Många äro också de som känna saknad, när Elsa Hallberg med detta nyligen avslutade läsår för alltid drager sig tillbaka för att njuta välbehöflig hvila efter sitt ansträngande arbete på skilda områden.

Elsa Hallberg hör till de människor, som hinna med mycket, men så tager hon också väl vara på tiden. Få kvinnor torde som hon ha känt arbetets välsignelse och ansvaret för hur tiden användes. Hennes arbetsförmåga under alla dessa år har varit outtröttlig. Jämte sin skolverksamhet hann hon med att gifva privata lektioner i skilda ämnen, anordna feriekurser, ge undervisning i musik och sång och ägna sin tid och sina krafter åt allmänna och nyttiga institutioner.

Det är nog endast ett fåtal förunnadt att erhallas en sådan musikalisk undervisning som direktör Hallbergs barn. Fadern besatt i hög grad förmågan att på ett lättfattligt och intresseväckande sätt bibringa sina elever färdighet och insikt i musikens svåra konst. Hans ovanliga musikaliska begåfning har gått i arf på barnen i större och mindre grad. Den ene sonen, ett verkligt musikaliskt snille, afled för några år sedan, en af döttrarna är den inom hela vårt land bekanta fru Johanna Norlind i Lund.

Elsa Hallberg med sitt mottagliga sinne har lifligt uppmärksammat de tankar, som röra sig i tiden, och en af dem, hvilka särskildt gjort

intryck på henne har varit nykterhetsvännernas sträfvan att lyfta mänskligheten till renare och ädlare stämningar än dem, som skänkas under rusets förrådiska inflytande. I denna afsikt ingick hon i G. T.-orden, där hon genast fick verka som organist och sångledare, så bildade hon inom densamma en blandad kör, hvilken hon framgångsrikt ledde i 7 år.

Om orsaken till sitt inträde i nykterhetsvännernas led och det intryck G. T.-orden gjorde på henne säger hon själf: »Jag närde en liflig önskan att vara mänskligheten till gagn och G. T.-ordens mål och arbete ädrog sig mitt särskilda intresse. Mitt första intryck var en känsla af, att jag »afsagt mig världen» för ett lifsmål ty jag förflyttades in i en annan, då främmande sfär än jag förut tillhört. Men detta intryck försvagades efter hand, som jag lärde känna mina ordenssyskon och hos dem fann varma hjärtan, innerlig kärlek och hänfivenhet för nykterhetssaken —»

Att utförligt redogöra för Elsa Hallbergs arbete i nykterhetens tjänst skulle upptaga spalter. Vare det endast sagdt, att hon icke haft någon möda spard, när det gällt främja nykterhetssaken, att hon därför offrat sina dagars hvilostunder och ofta sina natters ro och så väl inom som utom sin födelsestad gjort en insats i nykterhetsarbetet, som varit till välsignelse och glädje för tusenden.

Så har här nu i korta drag tecknats bilden af en handlingsstark, själfuppoftande kvinna, hvars hela lifsgärning varit buren af stor, glad, offervillig kärlek till sina närmaste och sina medmänniskor, som ägnat sitt lif åt att leda unga sinnen till hvad godt och ädelt är och med aldrig svikande nit och plikttröhet verkat ett godt verk under lefnadsdagen.

Trots sin stora anspråklöshet kan nog Elsa Hallberg icke förneka, att hennes ovanliga energi och outtröttliga arbetskraft, jämte hennes starkt utpräglade plikt känsla och samvetsgrannhet, äro viktiga faktorer att räkna med bland orsakerna till den framgång hon haft i sin lärareverksamhet. Men innerst hos henne är dock den tro den härskande, att det är hennes förfäders sanna och lefvande gudsfruktan, som bredt välsignelse öfver arbetet i den gamla släktgården, att det är alla de varma böner och lofsånger, som stigit uppåt från de små, låga rummen i det snart sekelgamla huset, som gifvit lycka och framgång åt barnbarnsbarn, allt intill 3:dje och 4:de led.

Som motto öfver Elsa Hallbergs hela lif står det budord, som bjuder oss hedra fader och moder. Därför har också detta ords löfte på henne gått i fullbordan. Föräldrarnas välsignelser bygga hennes bo, och lycklig den människa, hvilken som änglavakt på lifvets allfarväg har en faders välsignelse och en moders förböner!

KARLA RÖNNE.

Hårets affallande. En läkare som sedan flera år i Stockholm behandlat speciellt hudsjukdomar, skrifver följande: »Af alla i handeln förekommande medel, afsedda för behandling af de parasitära hudsjukdomar (seborrhé, mjäll o. d.) på hvilka hårets affallande i de flesta fall beror, känner jag intet, som vid anställda prof visat sig så verksamt och i så hög grad förtjänar användas som *Azymolstimulus* —». Vid London-utställningen 1899 erhöi F. Pauli's *Azymolstimulus* guldmedalj såsom det bästa hårvatten.

Ett godt råd. Använd alltid för munnens och tändernas vård F. Pauli's AZYMOL. Mot smitta, för sårbehandling, ekzem, finnar, reformar, hudrodnader är Azymol det verksammaste. Framstående läkares intyg medfölja hvarje flaska Azymol.

HUR KYRKOR SMYCKAS. SERENAS BREFSVAR TILL »PRÄSTDOTTER I ENSAM BERGSBYGD».

ALLTID BLIR det min lott. Serena är ett lättkrämdt väsen, ett sjäp. Jag råkar att vara hennes bror, och därför skall jag, invita Minerva, nedskrifva hvad hon af gunst och nåd behagar berätta, utan logik huller om buller. Och när jag gjort mitt bästa, måste jag tala hennes utrop: »jag hör dina grofva ridstöflar knarra i allt hvad du skrifer!» (Jag tillhör nämligen Don Quixottes artilleriregemente.) Men skrifer jag icke, då betyder Serena, att jag icke är värd att vara samma moders barn. Och nu äro vi där igen. Syster äro gräsliga. Dock — kort och godt: Så här har Serena pratat ur soffhörnet och ålagt mig att skriva. Kollationering? Kommer aldrig i fråga. När hon sagt sin mening, går hon och lämnar mig åt mitt öde.

Du skall skriva först och främst, att jag alls icke befattar mig med författarskap eller duger till att spela läromästarinna. Jag har bara ibland behöf att utsäga mitt hjärtas mening. Så skall du börja, sade Serena. Ty du skall svara den förträffliga »prästdottern i ensam bergsbygd». Sedan skall du tala om det där, som vi gjorde på Stensholm, du begriper. Du skall berätta och redogöra för våra tankeutbyten. Så här gick det till: farbror K. hade på vår sidan tillträdtt pastoret; ägaren till godset Stensholm hade barn, som höllo ihop med farbror. Och så hände, att vi under sommaren blefvo en hel trupp unga människor. Några af oss förklarade sig hafva kommit på besök för att hålla »extra-ordinarie husesyn»; hur hade gamle farbror fått det? Hur såg det ut i hans kyrka? Där skulle han ju med sitt folk gå ut och in under åren. Hur såg det ut i sakristia, skåp och skrubbar? På altaret, i bänkarne, på predikstol och läktare? Var där hemtrefligt? Ja, just det. Jag tar icke ordet tillbaka. Där man icke ens i yttre måtto kan trifvas, där stannar man ej länge, dit går man ej ofta. Detta har jag lärt af min moder, sade Serena, med stark betoning: min moder, som ej mer är här, förstod att ordna hvarje plats så, att den liksom uttalade, hvartill den var utvald, och man längtade tillbaka dit redan för den yttre tilltalande anordningens skull. — Men i fabriks kyrka, ja, där funno vi det just så, som Hanna Wijnblad skref: anskrämligt.

Farbrors patronus på Stensholm är en frukostig, litterat herre; vi fingo dagligen samlas i hans bibliotek, växthus och »målningsgalleri», som göra herregården till ett litet slott. När frågan om kyrkans städning och smyckande väcktes, var det själfklart att vi började leta efter »idéer» såsom man söker löf och blommor, när man vill binda kransar och girlander. Vid dessa upptäcktsfärder samlades vi än bland böcker och planschverk, än bland växthusets blommor. Målningsgalleriet var anspråkslöst; Viktor Rydberg hade privatim sagt till Serena: »af umbriska skolan mån I lära eder konsten, hur kyrkor smyckas». Detta är »historiskt», men lika historiskt är att vi här ej hade några gamla italienare att beskåda. Vi förstodo att ämnet kan tagas så omfattande, att studiet kräfvat resor. Men vi beslöt att med litet söka åstadkomma något godt. Och samtalen, i hvilka vi dryftade saken, voro i allmänhet af följande innehåll, som möjligen kan bli någon nybegynnare till liten hjälp.

En hvitmossa namngäfvos »teologen».

Af honom hade vi ingen nytta; han log åt oss. Själf sysslade han med att sönderplocka »Pentateuchen» till ett lapptäcke; och när helst

vi ville höra på, upplyste han oss utförligt hureledes D, I, och E betyda skrifvarekretsar, — R har förenat I och E; Rje införde bitar i JE; en R sammanflikade JE med D1 och då kom en, som sammansydde JED1 med P. Så uppkom lapptäcket JEDP o. s. v. Alldeles för besvärligt blefve att ordentligt redogöra för detta praktstycke af hopflikningskonst. Men det begrepo vi, att icke gör man gudstjänstrummen tilldragande förmedels sådana visdom! Och vi nickade adjö åt »teologen»; han blir nog med åren uttröttad af sitt lapptäcke; och vi togo vår praktiska uppgift före i all dess enkla realitet. Vi ville bara göra andaktsrummet tilldragande för åtminstone några, som samlas dit för att söka och finna tröst i kristendomens sanningar och förstå, att dessa sanningar tala ej blott till örat, utan äfven till öga och hjärta. Vi kommo öfverens om att anspråkslöst »uppbygga ödelagda tomter». Det är visst en profet, som talar så.

Farbrors egen dotter yttrade sig så här:

Kan jag icke få lof att sitta inom en kyrkas tysta, högtidliga, bildsmyckade murar och göra mig mina egna tankar, utan att nödgas höra en ej alltid inspirerad exeges, på landsmål kanske? Är det ogudaktigt af mig att jag också ibland vill ha en ensam tankestund i andra omgifningar än de dagliga och profana? Är det villolära, att jag kräfvat detta? Jag nödgas icke mitt tycke på någon annan; men jag vet att i tysthet äro vi flere, som behöfva sådana små meditationsstunder. Och som hämta både mod och ljus ur de stunderna, ur betraktandet af kristendomens tankedigra symboler utan mångtalig utläggning. Om ni endast genom örat kan ställa eder i rapport med kristendom, hvarför dock missunna oss vår nytta, som vi hämta af förmöjelsen, när kristendomen talar till oss genom allt och talar till allt i oss? En rastlös tids människor behöfva, tyckes det, tillflyktsorter och asyler, där de några minuter, när så faller sig, kunna samla sig undan jäktandet och få vara ensamma i omgifningar, som predika sinnesstyrka. Hvarför blef hela den yttre skapelsen höljd i ett rikt dok af månggestaltad skönhet, om skönhet och rika sinnesintryck distrahera och kväfva tanken på Skaparen? Den, som ej kan se och höra samtidigt, måne han icke kunde medgifva att seendet har sin tid likafullt som hörandet sin? Jag undrar: hvarför sjunka sedligheten och den kroppsliga snyggheten samtidigt? Hvarför säger mig omgifningen, bostaden, nästet, lyan, om det är en vårdslös lätting, en korp eller en räf eller hvad det nu må vara för en varrelse, som håller till där? Ser du, en förfallen religion har förfallna tempel. En smaklös, vulgär lufsaskådning kläder sig antingen i parvenyens prakt eller i plattheter. Jag har sett ett andaktshus prydt med ett stort kors på taket: ur korset bolmade röken, det var — skorsten. Jag har sett två alldeles lika Kristusbilder af gips ställda på samma altare, en på hvardera hörnet, vid en konfirmation; och ett tvättfat af obeskriflig form användes tillika med en grof dammhandduk vid doptillfällen under lång tid. Så behandlas icke värde ting, som man förstår, ej ämnen, som äro en dyrbara. Jag har ett litet souvenir af obetydligt materiellt värde, men för hägkomstens skull förvarar jag det i en gyllene ask, som är värd icke så litet. Göra vi icke alla på detta sätt? Vårt kära folk! Hvarför bjuder man det icke i kyrkorna allt det vackraste? En mygga kastar sig i ljuslågan. Vi söka alla det vackra, till och med med risk att bränna oss. Och det vackra uppfostrar liksom tvärtom det osmakliga försimplar.

Sune frågade Serena:

Samverkan? hvad menar du med det, Serena? — Jag menar, att alla vårt rikets bi-

Kungl. Hofboktryckeriet Iduns Tryckeri Aktiebolag

17 Bryggaregatan 17

Affärstryck

såsom Aktier, Obligationer, Priskuranter, Cirkulär, Plakat, Affischer, Fakturor, Räkningar m. m. m. m.

FÖRSTKLASSIGT ARBETE!

BILLIGA PRISER!

skopinnor skola taga saken på så sätt om hand, att enhvar af dem ställer sig i spetsen för sin mans stifts samtliga prästfruar med syftemål att vårda och pryda stiftets kyrkor. Det skulle innebära ett godt och vidsträckt inflytande. Och jag tycker, att de goda biskopinnorna icke behöfde annat gemensamt band än ett handslag inbördes att verka för den historiska prydnadskonsten, som ej rymmer godtyckliga fantasiprydnader el. oevangelisk ståt. Ur en sådan impuls skall hvarje stift hämta väckelse till mycket godt, som nu ligger nere i brist på uppmuntran uppifrån: anlag skulle slå ut i glad blomning, och biskoparne skulle vid visitationerna i helgedomarne märka, att deras biskopinnors hand varit där förut verksam. Tycker man, att detta vore så värst svårt att åstadkomma? Biskopinnorna skulle ju gifvetvis verka företrädesvis såsom ledande försyn: arbetet komme att utföras af intresserade krafter, väckta bland folkets barn, hvilka icke skulle försumma att bedriva fackstudier, så snart sakens värde blefve erkänt och en stödjande stiftsorganisation uppmuntrade till detta studium.

Vi begäfvos oss således in i biblioteket, hvar est amanuensen nedtog ur hyllorna en respekt- ingivande hög af böcker. Man kan bli förfärad, modlös inför en sådan bokmassa! Men amanuensen lugnade oss med att lägga en del af böckerna afsides på biblioteksbordet under det han yttrade: »de där böckerna äro arkeologiska verk, som beskrifva svunna tiders kyrkoprydnadskonst. H. Hildebrands skrifter m. fl. Man måste känna dem, om det gäller att studera. Men nu är endast fråga om att lotsa sig fram till ett nära beläget mål; då göra vi oss uppgiften så lätt som möjligt. Se här då de böcker vi genast behöfva, och som torde blifva oss en tillräckligt vägledande kompass.»

Amanuensen gaf oss därvid i händerna till skärskådande följande skrifter af ringa omfång. Hvad vilja paramantikens vänner? (Wettergren o. Kerbers förlag), 50 öre; Soli Deo gloria, ett litet föredrag på tyska af den berömde paramentteknaren E. Beck; Altarschmuck, tysk tidskrift af Meurer; och en dylik skrift af Rösen, på tyska. — Vi fördelade böckerna oss emellan och togo ett par dagar på oss för att studera dem. När vi läste Meurers Altarschmuck öppnades våra ögon för de där nödfallsornamentens tröttande torftighet: palmkvistar m. m., som den kära »prästdottern» nämner. Men vi fingo också syn på vådan att utan eftertanke anbringa det heliga offerlammets bild, omgifven af de 4 evangelisternas symboler, då nämligen en af oss kunde omtala, huru man i hufvudstaden å frontalsidan af ett antependium, som kostat en stor summa penningar och som godkänts af artister, kunnat brodera ett mot omgifningarna så litet Lamm, att det ter sig som en liten sigillstämpel, — andra missgrepp att förtiga. Vi började ifrigt studera de nyss anförda böckerna. Och märkte nu, att man icke får an-

»AMAZONFLAGGKOMPANIET», SOM BILDADE KONUNGENS HEDERSVAKT VID HANS BESÖK I STRÖMSTAD. FOTO FÖR IDUN AF AGNES LUNDBOM, STRÖMSTAD.

taga sig förstå dessa ämnen, innan man studerat saken.

»Du skall till slut,» sade Serena, innan hon trippade bort, »till slut skall du berätta, att vi visst icke åstadkommo några mästerverk såsom resultat af alla dessa diskussioner. Vi städade farbrors kyrka, vi predikade energiskt in våra decorum-läror i klockare och kyrkvaktare, vi klädde altaret så, att det liknade ett bord, dukadt till högtid, och lyckades åt det anspråkslösa andaktsrummet gifva den prägel, som allt vinner, då det synbarligen vårdas med minnestrogen kärlek. Mer behöfdes icke. Ty vi efterträdde ju icke vare sig romersk-katolsk ståt eller aristokratisk flärd. Som ett »folkets hus» i bästa mening borde kyrkan omses och göras hemtreflig. Och snart märkte vi, att folket i socknen förstod oss.

Håll bara ut! Det lyckas alltid med trohet i det det lilla.»

Så sade Serena och gick. I mitt anletes svett har jag nu efteråt försökt nedskrifva ungefär hvad hon sade.

Ödmjukligen

SERENAS BROR.

AMAZON-FLAGGKOMPANIET I STRÖMSTAD.

KVINNOREGEMENTE kan understundom vara vanskligt nog för det »starka» könet att komma tillrätta med, men då det har formen af ett kvinnligt kompani, så charmant och så fägringsstrålande som vidstående bild angifver, är det visserligen ett nöje, om ock för hjärtefriden riskabelt, att bli ställd öga mot öga med detsamma.

Nu några ord om det säregna flaggkompaniets bildande. Då konung Oscar nu senast skulle passera Strömstad på väg till Marstrand, ville naturligtvis Strömstads invå-

nare och badsocietet välkomna majestätet så festligt som möjligt.

Då emellertid Strömstad ej är garnisonsort, som borgmästaren i sitt hälsningstal skämtsamt betonade, och således ej kan uppställa något militäriskt hederskompani, hade i stället en hedersvakt af svenska och norska damer bildat häck för att gifva unionskonungen en särskild honnör.

Kompaniet utgjordes af 10 svenska och 10 norska unga damer af badsällskapet, iklädda en ytterst smakfull dräkt af svenska och norska flaggor. De hade träget öfvat sig under befäl af direktionens dansanförare, som tillika är kapten och t. f. kompanichef samt således väl förfaren i att handskas med rekryter. *Är ock gift...!*

På aftonen var bal i societetslokalen, som konungen hedrade med sin närvaro. Då uppbrötstimmén slog framkallades »flaggkompaniet» för att sista gången paradera. Direktionens ordförande, doktor Meyer, tackade dem för »god vakt», yppade en del interiörer från deras sträfsamma rekryttid, omtalade som prof på »praktisk skandinavism» att ett par af de norska amazonerna i sista stund bytt dräkt med ett par af de svenska, emedan kostymerna ej sutto väl, samt påpekade, att flaggkompaniet visserligen bar »ren flagg», men dock hade unionsmärket fästadt i mössorna tätt invid pannan för att städse påminna sig sin monarks valspråk: »Brödrafolkens väl!»

*

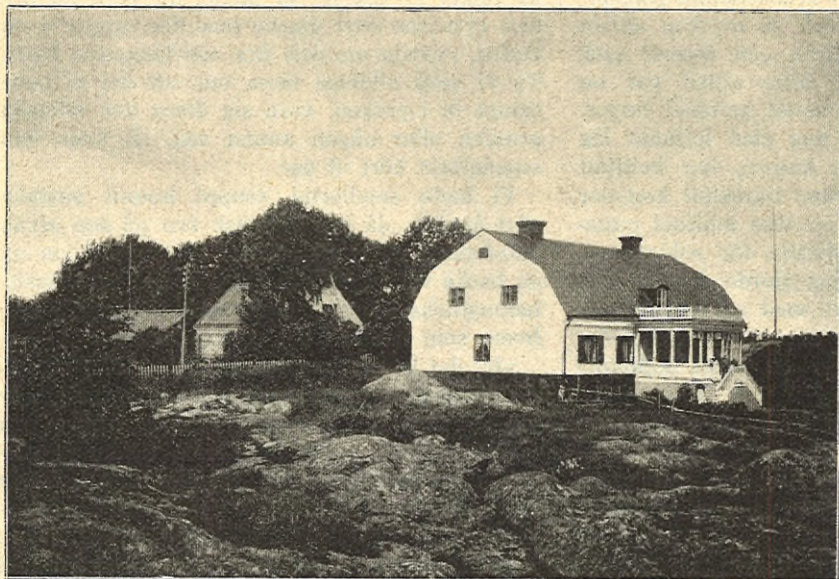
Från konung Oscars vistelse i Marstrand ha vi från vår Göteborgsfotograf, fru Olga Rinman, jämväl emottagit en kollektion vackra fotografier. Då vi emellertid under de två senast föregående somrarna meddelat bilder från kungadagarna i Marstrand och de nu tagna föga skilja sig från dessa, ha vi ansett oss denna gång kunna affärda saken med blott detta omnämnande.

EN LUSTFÄRD TILL GRISSLEHAMN. BERÄTTAD AF N. P. ÖDMAN.

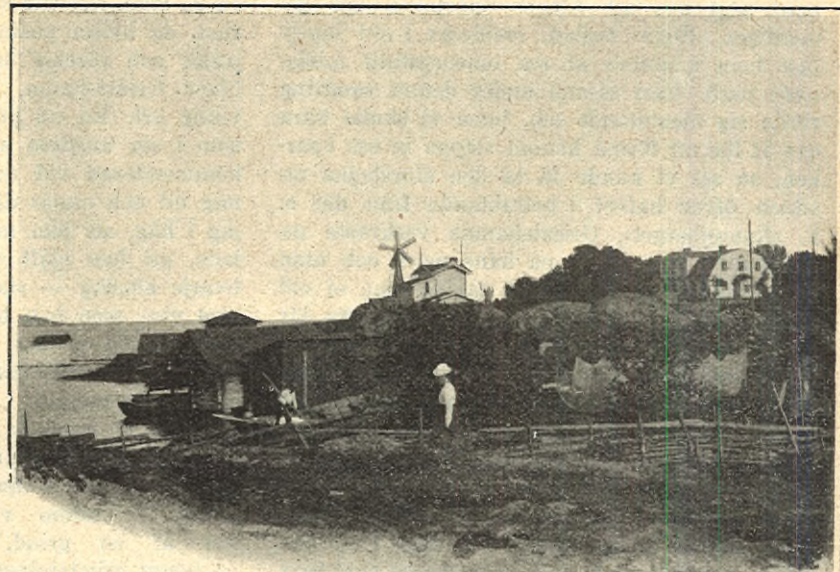
DET VAR en vacker sommardag i Öregrund. Vi hade sannerligen ej blifvit bortskämda med sådana denna sommar, på den annars så trefliga badorten. Rusk och storm och regn hade vi haft dag efter dag, men föga sol vare sig i naturen eller hjärtat. Det hade varit kallt i bådadera. Och därför, när det nu äntligen kom en solskensdag, så strålade med ens alla lynnen upp, och tanken på en glad utfärd låg liksom i själfva luften. Men den som först gaf denna tanke en mera bestämd form var min vän, patron Axelin, densamme som för några år sedan följde mig ända till »världens ände» eller med andra ord till Trosa. Han föreslog nu, att om vädret höll i sig lika vackert dagen därpå, fredagen den 18 juli, så skulle vi, d. v. s. han och jag och halftannat dussin badgäster af våra närmaste bekanta, då företaga en lustfärd till Grisslehamn och där först äta en matsäcksmiddag i det gröna och sedan taga i betraktande allt märkvärdigt och vackert på platsen — inclusive Albert Engström.

Hans förslag mottogs med stor acklamation, och så gick han direkt bort till en af »samfundets stötter» i Öregrund, en som »makten hafver» öfver mycket i samhället och bland annat öfver den lilla ångbåt vi behöfde för lustfärden — och gjorde med honom upp om förhyrandet af denna för morgondagen. Båten, föga större än en vanlig ångslup, men heldäckad och af fullständig ångfartygstyp, ja till och med försedd med mast, bar det stolta namnet »Carl XI», men folket här som tydligen antager att den tillfogade siffran är ett båtnummer och ej ett konunganamn, kallar honom allmänligen »Carl elfva», liksom man i Stockholm säger »Gustafsberg etb», »Gustafsberg två» o. s. v.

Den 18 juli kl. 12 på dagen afreste vi alltså — ett sällskap af 5 herrar, 11 damer och 3

GAMLA POSTHUSET I GRISSLEHAMN.

VARMBADHUSET OCH KASERNEN I GRISSLEHAMN.

barn — i det härligaste sommarväder till Grisslehamn med ångbåten »Carl elfva», som trots sin litenhet består sig med fyra mans besättning, kaptenen oberäknad. Själva sjöfärden är det ej min mening att beskriva, så treflig den också var med en strålände sol på himmelen och ett strålände godt lynne hos alla passagerare, för att icke tala om att vi hade en ständig växling af vackra skärgårdsbilder och att vi då och då ångade förbi en Roslagsskuta för fulla segel, där en trygg skeppare satt i aktern och bligade på oss, tydligen tveksam om han skulle besvara våra glada viftningar.

Resan, som hela tiden gick inomskärs, tog två och en half timme, och äntligen mot half 3-tiden då vi ångat öfver den stora Singöfjärden fingo vi sikte på stugorna i Grisslehamn åt denna sida — som vi skulle kunna kalla Grisslehamns baksida, ty med ansiktet ligger Grisslehamn åt det stora öppna hafvet och tittar rakt öfver till Åland. Det ligger på ett näs i nordligaste delen af den stora ön Waddö, med Ålandshaf på ena sidan och den inre skärgårdsfarleden på den andra; och vi anlände som sagdt från denna inre sida.

Inloppet är rätt vackert. Sedan vi passerat förbi en s. k. »slip» för fartygsreparation, som låg på högra stranden och såg rätt bortkommen ut i sitt försök att »verka» allvarlig industri midt i denna leende omgivning, styrde vi in i en liten idyll af lummiga gröna stränder, trefliga röda stugor och pittoreska små bergsknallar, krönte med skog. För omväxlings skull

NÅRGA AF DELTAGARNE I LUSTFÄRDEN. (DEN ANDRE FRÅN VÄNSTER LEKTOR N. P. ÖDMAN.)

fanns äfven en hvit villalik liten byggnad, som kaptenen utpekade för oss, där den låg

på den vänstra stranden litet högre upp på sluttningen än de andra.

»Där bodde Strix under sin första tid i Grisslehamn,» upplyste han.

Midt emot denna byggnad lade vi nu till vid en liten primitiv ångbåtsbrygga på högra stranden. Här sågo vi naturligtvis ännu ej någon skymt af hafvet, men däruppe från den hvita villan var det nog synligt.

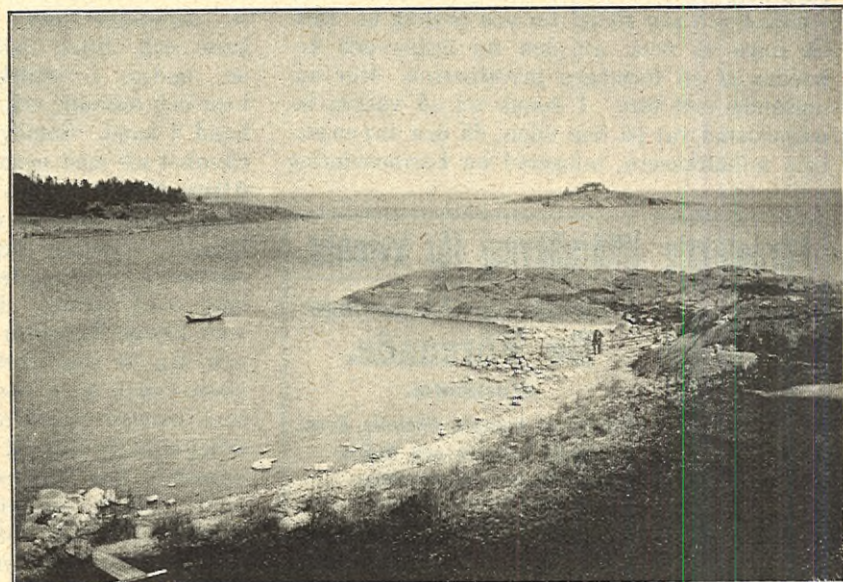
*

Vårt första göra, när vi landstigit, var att med våra matsäckskorgar tåga upp till en hage i närheten och där äta vår middag i gröngräset. Och detta nöje var icke uteslutande af materiel art, d. v. s. var icke bara en smörgås- och pannkaksnjutning etc., utan hade äfven sin stämmingsfulla och poetiska sida, enär vi där, utsträckta på backsluttningens mjuka grästufvor i skuggan af björkar och alar, hade mellan trädstammarne en förtjusande skymt af det vackra inloppet från skärgårdssidan. Ja, patron Axelin fann äfven oss själva så pittoreska, att han tog fram sin kamera och fotograferade oss, just när stämningen var på sin höjd.

Och så, när vi på middagen sträckt oss en stund i gräset och intagit vårt kaffe, som kokats af själfva kocken på »Carl elfva», bröto vi äntligen upp och drogo oss i spridda grupper nedåt landsvägen igen och följde nu denna framåt mot den mera aristokratiska delen af Grisslehamn, de. v. s. den åt hafssidan, där

HAMNPARTI FRÅN GRISSLEHAMN.

UTSIKT MOT ÖSTER MED LOSKÄRET I FONDEN.

man sagt oss att Albert Engström, här gemenligen »Strix» kallad, residerar i sitt lantliga hem i midten af sin omsorgsfullt inhägnade park. Vårt samtal under denna vandring rörde sig uteslutande om, huru vi skulle bära oss åt för att förmå honom släppa in oss i parken, så att vi kunde få ta den storslagna utsikten öfver hafvet i betraktande från det s. k. »Kanonberget», Grisslehamns vackraste utsiktspunkt, som ligger på hans mark och utan hans tillstånd är oåtkomlig, såvida man ej vill riskera att bli utkörd — något som ofta lär ha händt lustresande lika väl som infödingar. I vårt bekymmer vände vi oss under vandringen till en och annan individ af senare sorten och sporde dem om deras tanke. En yng arbetare-hustru, som stod på sin förstubro med en af sina småttingar, förklarade saken omöjlig. En äldre arbetare däremot, som vi mötte längre fram, var af andra tankar och sade i en mot »Strix» protesterande ton: »Herrskapet ska' bara gå på, utan att fråga; vägen genom parken har alltid varit allmän förr, och han har ingen rätt att stänga den; gå på bara ni, gå på bara.» Det låg en viss animositet i hans ord. Själftva tyckte vi, att detta var väl starkt, ty var marken Albert Engströms, så ägde han naturligtvis rätt att inhägna den och förbjuda hvem som helst att beträda den, vägen må förr ha varit hur allmän som helst. Nej, vi ville ej gå bröstgånge till väga. Hvarjehanda förslag gjordes; somliga ville att vi skulle skicka en inföding in med våra kort, andra att jag skulle gå in som deputerad för de öfriga och göra en höflig förfrågan, andra hade något annat förslag, men vi kunde ej ena oss om något.

Under tiden fortsattes vandringen och vi försummade ej att kasta blicken omkring och lägga märke till allt sevärdt. Det första vi stannade för var en blå flik af hafvet, som tittade fram mellan höga skogskrönta klippstränder på ena sidan och en pittoresk kulle på den andra, med en liten väderkvarn på toppen, som hade mycket små vingar. En af sällskapet, som varit här flere gånger förut, upplyste emellertid att det icke var någon väderkvarn, utan ett varmbadhus, som försetts med dessa vingar för upp-pumpande af hafsvatten. Snart därpå var den blå fliken försvunnen bakom skymmande strandkullar och så, sedan vi passerat en den minsta lilla insjö på höger hand, kommo vi till Grisslehamns f. d. kasern, ett stort envåningshus af sten, vackert beläget på en liten trädbevätt kulle till vänster. Denna byggnad, som är att betrakta som en af Grisslehamns »märkvärdigheter», var vid mitt förra besök här ruskig och skröplig att åse, med fläckvis bortfallen rappning, men nu hade den blifvit som förvandlad och såg riktigt fin och prydd ut. Också finga vi veta, att den nu ägdes och beboddes af en förmögen privatperson. Hur anorlunda mot förr. I denna nu så vackra familjebostad var på den tiden, då den var en statens militärkasern, inlogerad en kommendering

på 25 man. Det var under Grisslehamns glansperiod, då finska posten och så mycken annan trafik och rörelse österifrån och österut gick öfver Grisslehamn, och detta alltså var en viktig ort. En nu pensionerad gammal major, som i sin ungdom som ung glad löjtnant låg kommenderad vid denna kasern, har berättat mig ett och annat därifrån. Särskildt kommer jag i håg, att han med en viss stolthet omtalade, att han själf »predikade för soldaterna» hvarje söndag — »fast jag gjorde det på mitt eget vis», som han tillade med ett leende, och jag undrade mycket, hur det »viset» månde ha varit, då predikanten var en »glad löjtnant» af den tidens typ.

Sedan vi vandrat förbi ännu ett vackert, af lummiga planteringar omgivet hus och en liten höjd till vänster — hvarom mera sedan — funno vi med ens vägen spär-rad af en grind, stängd med lås, och på högra grindstolpen läste vi följande anslag:

PRIVAT.

Stängd för sommargäster och lustresande.

OBS.! Detta gäller äfven badvikens norra och västra stränder.

Vi hade således anländt till den Engströmska lustgården; och inför detta obevekliga »bart huggande svärd» vid dess port stodo vi nu häpna och rådvilla. Det återstod blott att kika in öfver den stängda grinden och kasta en trånande blick på den del af parken, som härifrån var synlig. Och det var icke utan att en och annan var lite förargad och »tänkte stygga tankar», d. v. s. kände sig frestad att följa den ofvan omnämde arbetarens upproriska äggelse. Därinne fanns ju det vi egentligen ville se, den stora utsikten öfver hafvet och den stora kanonen på berget, annat att förtiga. Under det vi så stodo där med blandade känslor, ropade plötsligt någon i sällskapet: »Se där sitter Strix ute på gårdsplanen!» och pekade så uppåt den löfrika sluttning, som låg till vänster om den raka alléerade vägen framför oss. Först nu märkte vi, att däruppe mellan träden en del af villan skyntade fram, och att ett par tre personer sutto vid ett bord ute på gården, en af dem hufvudet högre än de andra. Jag tog genast upp min kikare och »lade an» i den rikningen. Ganska riktigt, det var Albert Engström i egen person, hög och smal med lång hals och litet hufvud, alldeles som jag sett honom på de många porträtt han gjort af sig själf, ty i verkligheten vet jag mig aldrig ha sett honom. Och han satt där själf med en kikare, som han stadigt riktade på oss, ja, som jag tyckte rakt på mig — liksom han känt sig utmanad till en tvekamp på kikare. Emellertid hade äfven patron Axelin och lektor B. samtidigt med mig upptagit sina kikare och tittat, och nu ville äfven alla de andra i sällskapet kika på »Strix» i tur och ordning, och så gingo de tre kikaner ur hand i hand. Somliga drefvos härvid af nyfikenhet att med egna ögon se den riksbekante Albert Engström, alla »kolingars» skyddspatron, andra åter mera af den bialsikten att genom kikandet uttrycka en tyst protest mot parkens afspärning. Och under hela tiden satt »Strix» själf med kikaren lika orubbligt för ögonen som kejsar Napoleon den store på stridsfältet och såg ut som vore han färdig att låta sin stora kanon sopa bort oss. Men då denna lär vara mycket svårhandterlig, måste han för tillfället nöja sig med att genomborra denna näsvist störrande hop med sina blickar eller, kanske hellre, pranta in den i sitt minne, alla i allmänhet och hvar och en i synnerhet, för att sätta in hela skocken i »Strix». Jag mins nu ej, om det var han som gaf sig först, eller om det var vi; jag minns blott att, sedan vi alla kikat i tur — och det tog en lång tid —

så funno vi oss ej ha annat att göra än att, som ryssarne efter dusten med den tappra Sven Dufva, »vända om och dra oss långsamt bort», Ty vi voro alldeles vissa om, att om vi hade trängt in i parken, vare sig öfver den stängda grinden eller någon annan väg, så hade han omedelbart kört ut oss.

Vi hade emellertid knappt hunnit anträda vårt återtag, då jag åter fick syn på den ofvan omnämnda af lummiga träd omgifna villan på en backe vid vägen och frågade en liten Grisslehamnsflicka, som af nyfikenhet följt med oss, hvem som bodde i det vackra huset.

»Jo, det är disponenten Naucér,» blef svaret.

»Naucér!» utropade jag gladt öfverraskad, ty jag var förvissad, att det ej kunde vara någon annan än min gamle barndoms- och ungdomsvän värmländingen Olle Naucér. Jag hade ju hört, att han skulle bo i Grisslehamn om somrarna, fast jag för ögonblicket glömt bort det.

»Mitt herrskap» ropade jag nu, vänd till mitt resällskap, »däruppe i den vackra villan bor min gamle vän Olle Naucér; och som jag känt honom i öfver 50 år och varit marskalk på hans bröllop, så måste jag besöka honom, och kom ni med allihop, jag lofvar att ni ska' bli väl mottagna, och han skall nog också hjälpa oss att komma in i parken,» och därmed vek jag raskt af uppför backen till gårdsgrinden, tveksamt följd af ett par tre stycken af sällskapet.

Från grinden blickade jag in på en vacker fyrkantig gårdsplan, omgifven af skuggande gamla träd, och fick genast sikte på Naucér själf. Han stod däruppe vid sin förstubro, halft vänd ifrån oss, och talade med ett par arbetare, som där sysslade med något — så att han ej märkte oss. Jag ropade nu högt »Olle!» — han vände sig genast om och ropade »Pelle!» och så skyndade vi hvarandra till mötes, och det blef midt på gården en stor, hjärtlig, värmländsk omfamning, åtföljd af glada skratt, vänskapliga utrop och ömsesidiga förklaringar. Jag hade snart hunnit sätta honom in i situationen, och med den gästfrihet, som är medfödd hos värmländingen, bad han nu, att jag skulle ta hela mitt sällskap med mig in — ja, han gick själf ned till grinden och ropade åt dem att komma upp allesamman.

Och de kommo, och det blef allmän presentation, och så förde han oss in i sin villa och direkt in i en trefflig sal med fönster åt hafvet — men han stannade icke där, utan förde oss genast ut på en stor veranda, och där låg nu Ålandshaf midt framför oss glittrande i sol-ljuset, och på sluttningen mot stranden låg hans vackra trädgård. Det var en härlig och vidsträckt vy, så jag tyckte nu vi icke behöfde något utsiktsberg i Engströms park vidare.

»Jo, kanonberget måste herrskapet nödvändigt se,» svarade han, »och därifrån är förresten utsikten mycket mera vidsträckt.»

»Strix är inte så farlig,» fortsatte han gladt, »jag skall genast gå upp till honom, vi ä' ju goda vänner och grannar, och han är mycket snäll, när man talar vid honom. Han låter nog herrskapet komma in, fast han inte släpper in hvem som helst, och det må man ju ej undra på.»

Jag uttryckte mitt tvifvel på, att det skulle lyckas, ty vi hade nog förargat honom, när vi stodo och kikade på honom vid grinden.

»Å, det tror jag tvärtom roade honom och gaf honom en liten väl behöflig förströelse,» sade N., »ty han lär vara vid mycket dåligt lynne i dag, har jag hört af frun, på grund af sitt Helsingborgsnummer, som han håller på med och som ger honom mycket hufvudbry — men det har ingen fara,» och därmed skyndade min gamle vän i väg, rask som en pojke trots sina 70 år.

Emellertid hade äfven fru Naucér, som jag naturligtvis, som marskalk på hennes bröllop,

Fördelaktig liffförsäkring för kvinnor.

Lifförsäkrings-Aktiebolaget
De Förenade.
Stockholm.

Stiftadt af bolagen *Skandia, Svea, Thule, Victoria och Skåne.*

Lifförsäkring utan läkareundersökning!

Delaktighet i bolagets öfverskott!

Premiebefrielse vid oförmåga till arbete!

Särskilda dödlighetstabeller äro upprättade för kvinnor, hvarigenom premierna kunnat sättas lägre än för män.

Formulär till ansökningshandlingar jämte prospekt tillhandahållas af agenter och ombud samt efter rekvisition från denna tidnings expedition.

också var gammal bekant med, kommit ut till sällskapet; och sedan en ny presentationsceremoni undanstökats, underhöll hon sig vänligt med oss, till dess hennes man kom flämtande tillbaka.

»Jo, naturligtvis får herrskapet komma in i parken,» ropade han redan i dörren. »Strix var mycket vänlig.»

Allmän belåtenhet, vi voro nu nästan färdiga att hurra för honom.

»Han sade,» tillade nu Naucélér skrattande. »ja, jag tyckte jag kände igen Ödman.»

Det klack till i mig, och hela sällskapet brast i skratt på min bekostnad, och patron Axelin sade mycket allvarsamt: »Jo, nu blir farbror nog afritad, lita på det!»

(Forts.)

NIKOLAUS LENAUS. ETT 100-ÅRS-MINNE.

DET ÄR FÖRUNDERLIGT hvilket inflytande de stora andar, ännu efter sin död, kunna öfva på sitt folk. T. o. m. de naturliga skrankor, som språkstudier och rashat resa mellan skilda folkstammar, kan ett sådant inflytande, åtminstone för en tid öfvervinna. Vi ha ett nytt bevis härpå i våra dagars Ungern.

Känt är ju, hurusom motsättningen mellan Ungerns tyska och magyariska folkelement ledt till ständigt återkommande, hätska strider de båda stammarna emellan. Men när det i år blef fråga om att till den 13 aug. resa ett minnesmärke öfver skalden Nikolaus Lenau — i hans födelseort Csabad (nära staden Temesvár), då fingo alla hänsyn till skiljaktigheter i språk och ras lof att vika; tyskar och magyarer ha i förening gått i författning om att värdigt fira minnet af den store tyske lyrikern med den slaviskt-magyariska härkomsten.

Lenaus lefnadsöden äga, i likhet med hans poesi, ett starkt romantiskt tycke. Redan i tidiga år framträdde skaldens stora musikaliska begåfning. Särskildt älskade han violinen; som violinvirtuos dref han med tiden sin konst till erkänt mästernskap. Ynglingens största nöje var att på en yster fåle — naturligtvis osadlad — tumla om på de ungerska pusztorna.

År 1819 kom Lenau som student till Wien. Efter ifrigt bedrifna universitetsstudier — omväxlande i filosofi, juridik och medicin — uppgaf han 1813 hvarje planmässigt studium och slog sig i stället på diktning. Redan hans första samling, utgifven 1832, ställde honom genast i bredd med Tysklands främste lyriker. Men hans ärelystnad lät honom drömma om nya landvinningar för den tyska poesien. Trött på Europa, emigrerade han till Amerika; han ville »skicka sin fantasi i skola till urskogarna.» — Man förstår, hur föga »Nya världen» skulle svara mot skaldens romantiska målningar. Besviknen, men mognad vände L. tillbaka till Österrike.

Nu infaller en tid af rastlöst litterärt arbete. Milstenarna i skaldens produktion beteckna verk som »Faust», »Savonarola», och »Die Albigenser» — episkt-dramatiska dikter af modern läggning och lyrisk färg. Längre slog hans skaparkraft ej till. Hans sista verk, »Don Juan», har förblifvit en torso.

Länge hade lömska makter i tysthet arbe-

SOPHIE V. LÖWENTHAL.

NIKOLAUS LENAUS.

på nedbrytande af denna härliga diktarenatur. Lenaus »Zerrissenheit», som skänkt en så djupt personlig färg åt allt hvad han skrivit och som till fullo motiverar skaldeepitetens »Världsmärtans klassiker», »den tyske Byron», har organiskt vuxit fram ur ett medfött svärmod. Medan åren gingo, föllo skuggorna allt tätare öfver hans väg. Lenaus stora, olyckliga, djupt besvarade kärlek till den själfulla Sophie v. Löwenthal — gift med en af skaldens intima vänner — skulle åt hans lif förläna en tragisk afslutning. Ty denna kärlek var väl i sista hand orsaken till hans förstånds omtöcknande 1844. Först efter 6 års lidanden kom döden-befriaren den 22 aug. 1850.

Det är framför allt hans lyriska dikter, som burit Lenaus namn till eftervärlden. I innerlighet, bildspråkets skönhet och musikaliskt väljud stå de i tysk litteratur öfverträffade. — I fri tolkning meddelas här nedan några diktprof.

ENSAMHET.

Vildt förvuxna, mörka granar,
tyst en källas flöden gå.
Hjärta, här är sorgens vrå,
sorgens, som försaka manar.

Gråa trast, din klagan stiger
djup och enslig öfver mon,
väcker ej till svar en ton:
skogen som i drömmar tiger.

Om sin tystnad den bevarar,
klaga dock! på allting har
kärleken, som hör dig, svar,
och ditt ve den blidt förklarar.

Ej din gråt, i mossan bäddad,
hjärta, här förlorad går.
Gud din kärlek godt förstår,
fylld af kval och vemodsbräddad.

SJÄLSSJUK.

Jag bär i bröstet djupa sår, som blöda
och skall dem med mig ned i grafven taga.
Jag känner, hur allt glupskare de gnaga,
hur lifvets böljor ur mitt hjärta flöda.

Blott en jag ville all min tunga möda
förtro och biktä mina stunder svaga,
vid hennes barm jag ville snyfta, klaga —
men hon, den enda, döäljes bland de döda.

O moder, kom, lät dig af gråt bevekas!
Om än din kärlek någonting förmår
och värden om ditt barn dig ej förnekas,

låt mig ur detta lifvet snart få träda!
Emot en stilla natt min längtan går,
hjälp smärtan att ditt trötta barn afläda!

SÄFVISOR.

Kvällens sol på rosor hvilat,
dagen lyckt sitt öga till.
Under hvalf af sälg och pilar
drömmer dammen, djup och still.

Rinnen, tårar! Tanken ilar
hän till hjärtevännen min.
Sorgset sus i gamla pilar
mängs i säfvens hviskning in.

I min smärtas natt du silat
ljus ur fjärran för min syn,
stjärnan lik, som genom pilar
bryter strålande ur skyn.

Det blir mörkt, och molnen jaga,
regnet sliter skyn i tu,
och de hvassa vindar klaga:
»Damm, hvar är din stjärna nu?»

Söka än, när vågen stänker,
stjärneglansen, som förgick. —
Aldrig mer i kärlek skänker
du min sorg en ömsint blick.

Tändes röda aftonbranden,
slår jag in på skogsgömd stig,
smyger till min vass vid stranden
och där tänker jag på dig.

Och när allt i skymning tiger,
susar säfven än bortåt...
ur dess sus en klagan stiger,
brister jag med ens i gråt...

Och i dröm jag tror dig nära,
denna stämmas klang är din,
dina — dessa toner skära,
som i säfven vaggas in.

Solnedgång i glans;
vind, som sveper kvaf,
mörka moln i dans
emot fjärran haf!

Och från stund till stund
bläxt, som ljungar fram,
glänser en sekund
i min mörka damm.

Klar som strålens ljus
för min syn du står,
och i stormens brus
fladdrar fritt ditt hår.

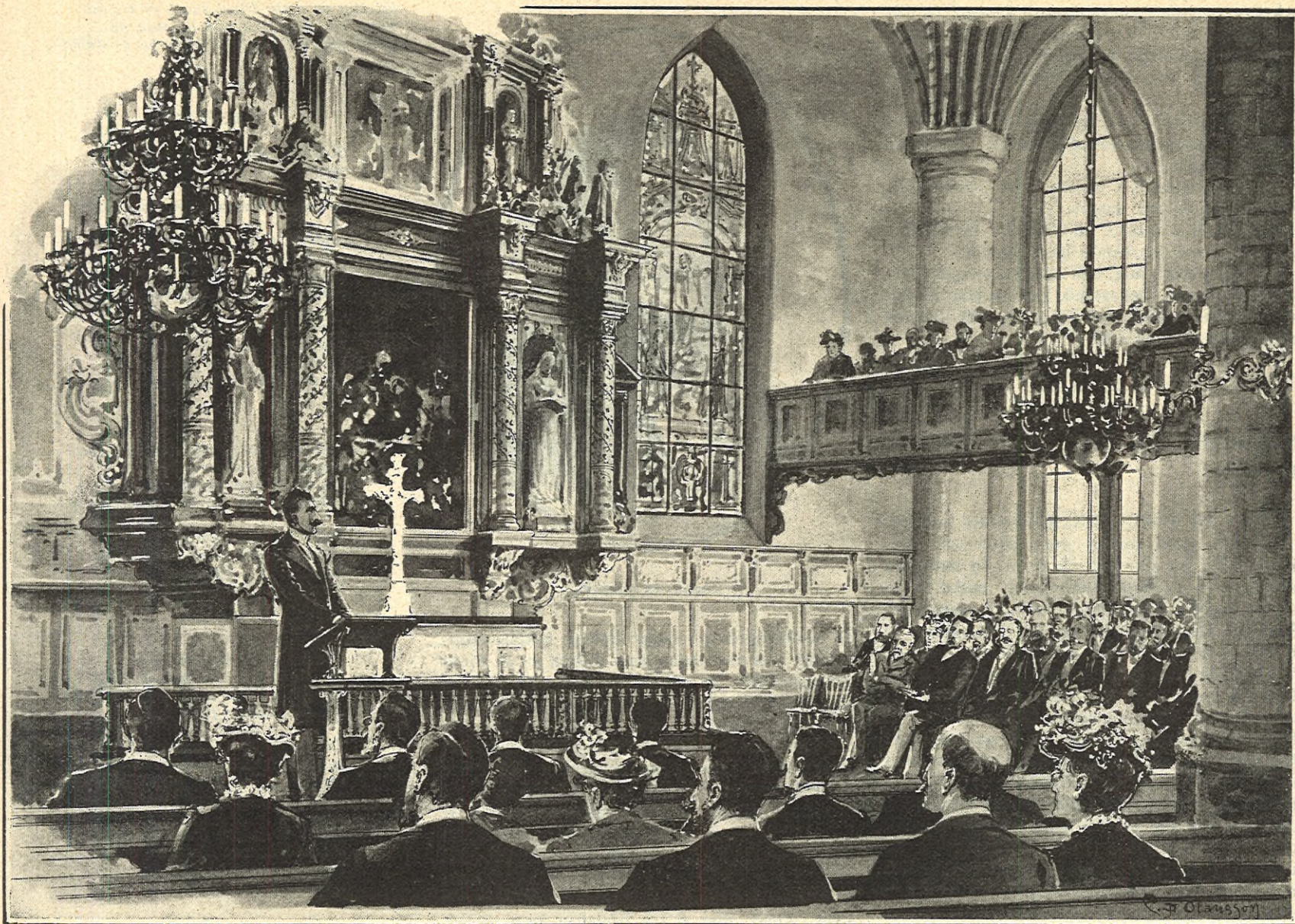
Klart i spegeldammen brytas
strålarna från månens glans,
och hans bleka rosor knyts
in i säfvens gröna krans.

Hjorten lyfter stolta pannan
ofvan åsens högsta topp.
Som i dröm, från stund till annan,
flaxar någon fågel opp.

Blicken, tårömluten, bafvar...
Lefvande och blid och skön
för min själ din ande sväfvar
som en stilla aftonbön.

GÖSTA MONTELIN.

SKANDINAVIENS ERKÄNDT FÖRNÄMSTA
MODEBLAD ÄR IDUNS MODETIDNING,
som för helt år kostar endast 5 kr. för
planschupplagan, 3 kr. för den vanliga
upplagan.

SOMMARKURSERNAS HÖGTIDLIGA ÖPPNANDE I TYSKA KYRKAN DEN 10 D:S. VERNER VON HEIDENSTAMS VÄLKOMSTTAL. TECKNING FÖR IDUN AF C. OLAUSON.

SOMMARKURSERNA I SVERIGESHUVUDSTAD.

PÅ S:T GERTRUDSTEMPLETS historiska grund öppnades sistlidne söndag medels en anslående högtidlighet de i Stockholm för första gången anordnade sommarkurserna, företrädesvis afsedda för den kår af bildnings-sökande män och kvinnor, hvars lifsuppgift är lärarkallet.

Liknande kurser ha tillföre eller alltsedan 1893 varit anordnade växelvis i Uppsala och Lund, men man har nu, och detta med all rätt, ansett, att den svenska hufvudstaden ej bör ställa sig främmande för det betydelsefulla kulturarbete, som dessa sommarkurser otvifvelaktigt innebära.

Särskildt äger Stockholm i sina konst- och vetenskapliga samlingar, sina minnesmärken och arkitekturverk samt industriella anläggningar ett rikare åskådningsmaterial än någon annan svensk stad gifvetvis kan erbjuda.

Också hafva de nu pågående sommarkurserna ej karaktären af katederföreläsningar inom ett läroverks murar, utan undervisningen är flyttad midt in i det idoga hufvudstads-lifvet, sådant det under en arbetsdag ter sig på gator och torg, där minnesmärken i brons och sten berätta om gångna tider, i muséer, teatrar och konsertsalar, där den sköna konsten möter i sina olika lifyttringar, i tryckerier och fabriker, där industriens talrika underverk vittna om människoandens seger öfver materien. Det är således ett åskådnings-

material af den mest intressanta och omfattande art, plus studieledarnes föredrag, som bilda kärnan i dessa sommarkurser. Man vill och att landets befolkning genom de i dessa kurser deltagande bildningssökande män och kvinnor skall lära känna sin hufvudstad, lära att älska den, förstå den. Stockholm har mångestades i landet fått det rykte om sig, att den framför andra är en de ytliga nöjenas och flärdens stad med många mörka avvisgidor, men med få förtjänster.

Vid sidan om denna uppfattning står en annan ej mindre skef: att Stockholm i egen-skap af Sveriges främsta kulturcentrum tar sig en ton af öfverhöghet gent emot det öfriga landet, som å sin sida ser denna hufvudstads-gynnade ställning med klandersjuka och afund.

Denna animositet måste aflägsnas, land och stad förenas genom en innerlig kulturell sam-verkan, och det är äfven i sådant syfte sommarkurserna i Stockholm 1902 kommit till stånd. »De vilja», för att begagna Verner von Heidenstams ord ur hans vackra och manliga välkomsttal till kursernas deltagare, »vara ett godt, kamratligt handslag mellan land och stad».

Vår i dagsnumret meddelade bild från öppningshögtidligheten i Tyska kyrkan återger Verner von Heidenstam på talarstolen i koret, hållande hälsningstalet. Till höger under läktaren synes i främsta raden prins Eugen med professor Leche, kursernas nitiske upphofsman och ledare, på sin vänstra sida.

IDUN FLYTTAR.

I DENNA VECKA har Idun flyttat från de lokaler, den nu i snart tio år innehaft i Klara södra kyrkogata 16. Och det är ej blott tidningen Idun, som dragit bort från dessa numera för tränga lokaler, utan det är hela den verksamhet, som går under det officiella namnet *Iduns Tryckeri-Aktiebolag*, och hvilken som bekant omfattar ej blott *tidningen Idun* med dess redaktions- och expeditiions-lokaler, utan ock *Iduns Kongl. Hofboktryckeri* med alla dess olika afdelningar: bok-, tidnings- och accidenstryckeri, litografiska och kemi-grafiska anstalter, stereotypgjuteri och bok-binderi jämte kontorslokaler m. m. Allt detta håller nu på att flytta in i egna, för ändamålet särskildt inredda lokaler, belägna i bo-lagets nyuppförda hus vid *Bryggaregatan 17*, andra huset från Vasagatan, alldeles nere vid järnvägen.

Det hela är visserligen ännu ej fullt färdigt; några afslutnings- och putsningsarbeten återstå. Allt torde dock blifva klart under månadens lopp.

Sedan det hela blifvit fullt färdigt och inflyttningen af det stora etablissementet afslutats, skola vi hafva nöjet meddela våra ärade läsare några interiörer från vårt »egna hem», vissa om att våra många vänner intressera sig för hvad som står i samband med Idun och dess utveckling.

RED.

EN MÄRKLIG SAMLING. ETT BESÖK HOS DEN GAMLE GENERALEN.

Helsingfors augusti 1902.

»HÖR NU, kom med oss, så skall vi resa tillsammans till Moskwa och se på Kremlj och Basilius den saliges tempel, världens finaste kyrka! Tåget går hvar dag kl. 12 från Konstantinsgatan 13. Det är bara att stiga på. Kom nu så snart som möjligt och tag andra med, huru många som helst, ju flere desto bättre.»

Humorn lyser fram ur alla rynkor i den gamla generalens ansikte. Jag småler till svar, vi skaka hand och skiljas som de bästa vänner i världen.

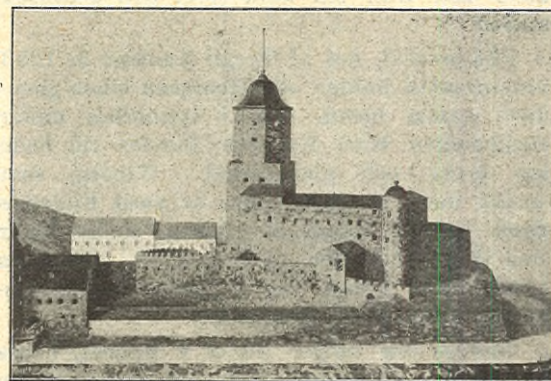

CARL SEDERHOLM.

»Hvem var det?» säger min kamrat.

»General Carl Sederholm. Har du inte sett honom? Han känner alla och hela världen känner honom. Kom med, så ta vi honom på orden och gå dit i morgon dag. Det lönar nog mödan, skall du få se.»

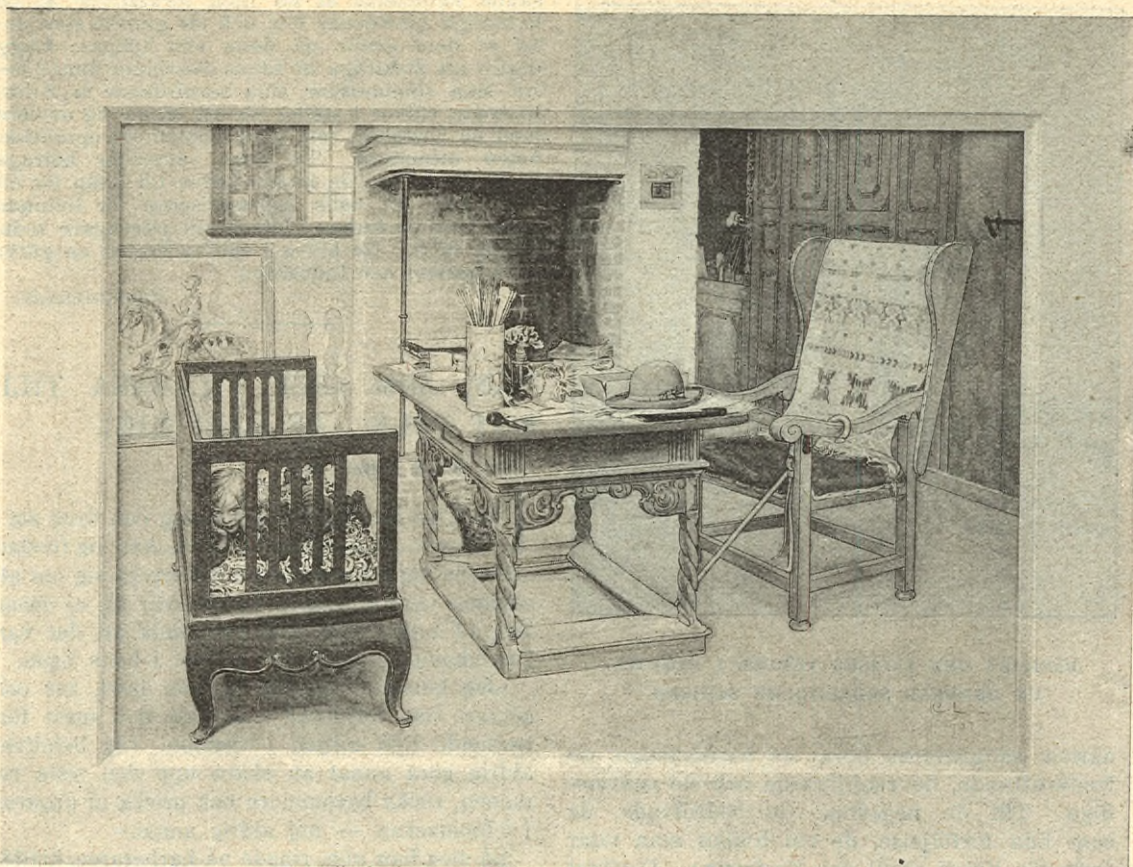
Och det gör det verkligen. Det är en ganska originell anblick, som möter en, när man stiger in. Modeller af byggnader på bord och hyllor. Modeller öfverallt, så man har svårt att lotsa sig fram. Den gamla, nu 84-årige generalen, som hela sitt lif varit mera vetenskapsman och ingenjör än soldat, som

VIBORGS SLOTT. UR GENERAL SEDERHOLMS SAMLING.

i sin krafts dagar gjort sitt namn berömdt genom att bygga batterier och fästningsverk, bygger nu med samma outtröttliga energi sina borgar och tempel. Med aldrig slappnande intresse arbetar han på sitt verk, sina lek-saker, som han själf säger — detta verk, som redan ensamt för sig kunde vara en lifsgärning.

Modellerna äro utförda efter noggranna beskrifningar och planteckningar och general Sederholm har själf beräknat alla mått och dimensioner och i kartong gjort de första utkasterna. Dessa äro sedermera utskurna i trä och skickligt målade. Dessutom har generalen till många af modellerna efter planscher och fotografier låtit utföra fonddekorationer, mot hvilkas friska färger byggnadernas profiler på ett utmärkt sätt göra sig gällande. När solen faller in

»TITT-UT»; AKVARELL AF CARL LARSSON. REPRODUCERAD I 17 FÄRGER Å IDUNS LITOGRAFISKA ANSTALT. STORLEK MED RAM I HVITT OCH GULD 52 X 69 CM.

Carl Larssons "Titt-ut".

Iduns bebådade konstnärliga färgtrycksreproduktion nu färdig!

REDAN VID ÅRSSKIFTET utlovade Idun att under årets lopp tillhandahålla sina läsare en konstnärlig reproduktion af Carl Larssons för detta ändamål förvärfvade akvarell »Titt-ut» till det sällsynt billiga undantagspriset af 3 kronor. Denna reproduktion, som utförts å vår litografiska anstalt i 17 färger och i originalets storlek 55 x 38 cm., föreligger nu färdig och kan enligt konstnärens eget liksom andra kännares samstämmiga omdöme betecknas som utomordentligt vällyckad. Den minutiösa omsorg, som under halfårs långt arbete nedlagts på att in i minsta penseldrag återgifva det förtjusande konstverkets hela personliga charme, har belönats med så fullständig framgång, att icke ens fackmän förmått skilja originalet från reproduktionen, då de samtidigt utstälts bredvid hvarandra. Det är alltså

en konstnärlig prydnad af rang

vi hafva glädjen bjuda svenska hem i och med denna tafla af det svenska hemlifvets mästerlige skildrare.

Det billiga pris för taflan i fråga, vi som en förmånsrätt beredt våra läsare, är, som nämndt, 3 kronor, och försändes då bilden väl emballerad i en därtill särskildt förfärdigad skyddsroll af papp. Postportot betalas af rekvirenten vid mottagandet.

För att emellertid bereda dem, som så önska, tillfälle att med ens få taflan insatt i en för densamma konstnärligt afpassad ram, ha vi träffat öfverenskommelse med en af huvudstadens förnämsta ramfabrikanter, som

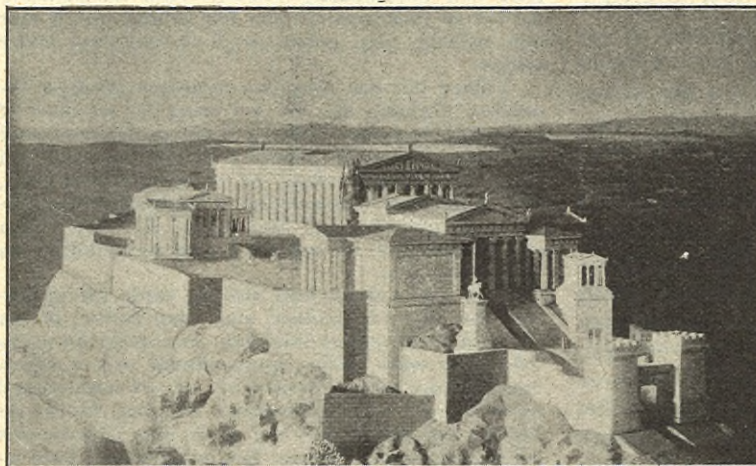
förfärdigat en utmärkt välgjord och vacker 7 cm. bred ram, lackerad i hvitt och guld. Fullfärdiga exemplar af taflan, infattade under glas i ofvannämnda ram, tillhandahållas våra läsare å Iduns expedition, Bryggaregatan 17, till det synnerligen billiga priset af 8 kronor. Till landsorten försändas de väl inpackade i därtill särskildt förfärdigade trälådor, som betinga ett pris af 1 kr. Fraktkostnaderna betalas äfven i detta fall vid mottagandet.

Med romanarket i detta nummer följer en rekvisitionsblankett å Carl Larssons »Titt-ut», afsedd att ifyllas, urklippas och samtidigt med kontant likvid (frimärken mottagas ej!) insändas till Iduns Expedition Stockholm, för önskad antal exemplars erhållande.

I bok- och konsthandeln blir försäljningspriset 12 kronor.

Stockholm i augusti 1902.

REDAKTIONEN AF IDUN.

AKROPOLIS. MODELL I TRÄ UR GENERAL SEDERHOLMS SAMLING.

i salen och lyser på kolonnernas hvita rader, skimra de, som vore de verkligen af marmor. Stå vi då framför Akropolis eller Capitolium och Forum Romanum, med Athen och Rom i blånande perspektiv, så är det som skulle antiken lifselevande träda oss till mötes.

Hvad som skänker samlingen ett ökad intresse är, att alla modeller äro hållna i samma skala, $\frac{1}{150}$ af den naturliga storleken.

Den äldsta af de återgifna byggnaderna, Cheops pyramid, har kommit med just för jämförelsens skull. Den är högre än något kyrktorn i Europa och i omkrets nästan en kilometer.

Modellernas antal uppgår nu till något öfver 40 och deras värde till flere tiotal tusen finska mark. De äro hämtade från vidt skilda tider och från vidt skilda land. Utom de nämnda byggnaderna finnas tempel, palats och borgar från alla delar af världen, från Egypten, mindre Asien, Ostindien, China, o. s. v. till Frankrike, Ryssland och Skandinavien, representande nyare tider.

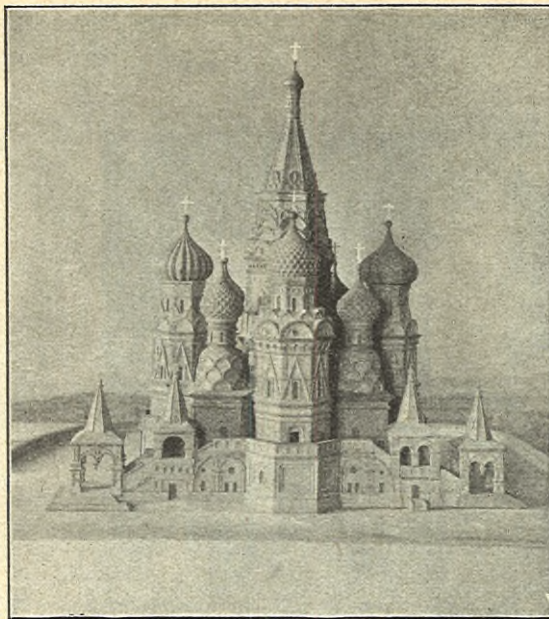
Hela denna intressanta samling har nu general Sederholm skänkt till Finska Konstföreningen i Helsingfors. Tillsvi vidare förvaras den dock i hans hem, dit hvem som vill, kända och okända äro välkomna. Och det utgör ett af den gamle generalens största nöjen att för en intresserad publik, på sitt skämtsamma sätt och med sin varma ifver, få demonstrera och lägga ut om sina kära modeller.

Med största beredvillighet har han ock lämnat sitt tillstånd, att några nummer ur den märkliga samlingen fotograferades för Iduns räkning af hvilka vi här som prof återgifva:

Akropolis, det gamla Athens stolta borg, sådan den en gång i sin marmorskönhets glans blickade ned från sin höjd öfver den klassiska staden.

Viborgs slott, det af Tyrgil Knutson år 1293 vid innersta bukten af Wiborgska viken grundade gamla fästet, som i synnerhet under riksmarsken Karl Knutson Bondes tid hade sin makt- och glansperiod. Wiborg, som under mera än fyrahundra år varit Finlands fäste i öster, intogs af ryssarna under Peter den Stores tid, den 14 juni 1710. Modellen visar huru slottet såg ut, sedan det af ryssarne blifvit ånyo iståndsatt.

Basilius den saliges tempel i Moskwa, hvars intressanta uppkomst af den gamle generalen själf skildras i ungefär följande ord: »Det är icke alla som förstå denna märkliga byggnads ideella betydelse; många betrakta den såsom ett underligt, smaklöst oregelbundet byggnadsverk utan någon idé alls. Detta är emellertid ett fullkomligt misstag. År 1552 blefvo tatarerna i grund slagna af moskoviterna och deras stad Kasan intagen. Zardömet var därigenom ändtligen befriadt från deras valde. En sådan betydelsefull händelse måste för eftervärlden på ett högtidligt sätt hugfästas och detta skulle ske genom resandet af ett öfverjordiskt tempel, ett Guds hus, hvarom det i skriften heter: »i min Faders hus finnas många boningar». Kristus talade i sin bergspredikan om nio saligheter, således måste detta Guds hus äfven äga nio salighetsboningar. Så anförtroddes år 1554 af zar Johan IV åt tvänne ryska arkitekter att uppföra templet. Då afsikten var, att det skulle blifva ett öfverjordiskt tempel, uppfördes först höga hvalf, hvarpå tempelgrunden placerades, på hvilken sedan nio kyrkor blefvo byggda. Till dem stiger man uppför tvänne stentrappor. Den mellersta kyrkan är den största och högsta, den är bestämd för dem, som »törsta och hungra efter rättfärdighet, ty de skola blifva mättade». De öfriga åtta saligheterna kunna delas i två kategorier: i aktiva och negativa. Till de

BASILIUS DEN SALIGES TEMPEL I MOSKWA.
UR GENERAL SEDERHOLMS SAMLING.

aktiva saligheterna höra: de barmhärtiga, de fredsstiftande, de renhjärtade och de saktmodiga. Till de negativa: de bedröfvade, de som lida förföljelse, de om hvilka man talar ondt för Kristi skull och de fattiga. De först nämndas boningar (kyrkor) äro vida större och högre än de sist nämndas. Dessutom bilda de fyra högre kyrkorna på planet, sedda från hufvudingången, ett rätvinkligt Kristi kors, de fyra lägre ett snedt kors (X) d. v. s. ett sådant kors, på hvilket Rysslands förste apostel Andreas blef korsfäst.

Hvilket annat tempel i världen har väl en så oändligt vacker ideell betydelse som detta öfverjordiska salighetstempel!

»DE FÖRBISEDDA».

VII.

DÅ UNDERTECKNAD läste den uppsats af Steffen med ofvan anförda titel, hvilken gifvit anledning till så mycket skriferi i följande nummer af Idun, var det med rätt stor undran öfver dess menlöshet och opraktiskhet, som jag lade densamma till sidan. Men än större har denna undran blifvit, då jag af de många inläggen sett, att ingen enda af de många Iduns författarinnorna kunnat inse denna menlöshet och i sina förslag, så att säga, träffa hufvudet på spiken, när det gäller förbättrandet af dessa förbiseddas lefnadsvillkor. Jag märker att det behöfs en karl att reda saken litet bättre och anhåller att Idun ger plats åt följande:

Enda riktiga utvägen att åstadkomma de önskade förbättringarna i »de förbiseddas» tillvaro är naturligtvis att deras arbetsgifvare förmås att ordentligt betala deras arbete. Då detta nu illa nog ej sker, böra naturligtvis dessa girighetens och obarmhärtighetens offer sammansluta sig till en fackförening och, när denna blifvit stor och mäktig nog, genom strejk förskaffa sig bättre villkor.

Vidare bör den allmänna meningen idkeligen bearbetas därhän, att det må anses för en skam af hederliga köpmän, industriidkare o. d. att så uselt löna sina kvinnliga biträden af det slag här är i fråga och draga växel på vare sig dessas hem, den allmänna och enskilda barmhärtigheten, såsom nu påtänkes af Steffen m. fl., eller ännu sämre resurser för arbetare, som undanhållas en välförtjänt lön.

Men innan detta kan utföras, torde till en början alla Iduns läsarinna, som utan tveivel ömma för sina medsystrars lidanden, undersöka huruvida icke deras män, bröder, goda vänner o. s. v. såsom arbetsgifvare hafva försyndelser på sitt samvete med afseende på »de förbiseddas» aflöning, hvilka de hafva i sin tjänst, och, om så är, söka påverka dem till en bättre uppfattning. Det behöfves väl bara en helt liten blick på vederbörande affärens uppskattning och vinstförhållanden för att inse, att de väl kunna bära den tillökning i driftkostnaderna, som

skulle förorsakas af en liten förbättring af de kvinnliga biträdenas lön, och ett ganska stort antal af dem skulle på detta sätt hjälpas. Lägg därtill att åtskilliga af Iduns läsarinna kunde bestå sina sömmerskor, sina barnfröknar m. fl. förbättrade villkor i stället för att lägga sig ombord med de anstalter, som menlösheten och opraktiskheten utfundera. Ty dessa anstalter bidraga blott, äfven om de kunna blifva till hjälp för ett litet fåtal, att hålla arbetspriserna för kvinnan nere. Ja, de kunna bidraga till ytterligare reduktion däraf. De blifva i själfva verket en gåfva till kapitalet och industrien.

PRENUMERANT.

HAN, SOM GICK TILLBAKA TILL SITT FOLK. AF MARI MIHI.

FORTS. FRÅN FÖREG. N:R.

I BLAND när Hugo Stadius låg och drog sig i sängen om morgnarna, kände han sig frestad att nypa sig i tårna för att öfvertyga sig om att alltihop var verklighet, att det var lif, ej dröm. Nej, lif tyckte han knappast ändå att det var. Det liknade snarare en operett i hans ögon.

»Jag kommer hit från fjärran land, ser och segrar. Jag förlofvar mig med den mest förtrollande lilla miljon i världen. Jag behöfver aldrig göra annat än skära upp den sista romanen, rucka barometern och pricka af dagarne i almanackan — nej aldrig annat.»

Så steg han upp, ringde på barberaren, klädde ut sig i en af sina promenadkostymer och begaf sig hvisslande ned i stora matsalen för att äta frukost med Lizzie och föräldrarna, medan man gjorde upp hvad de kallade programmet för dagen.

Ja, det hela föreföll jägmästaren aldeles utmärkt. Där fanns bara en enda liten grå tråd i den gyllene väfven. Men just därför att den var så ensam syntes den så mycket bättre.

Strax efter förlofningen hade gubben Wilén tagit honom på tu man hand en morgon och börjat orda om det framtida. Och Hugo hade samvetsgrannt gjort reda för sig nästan på öret, hade totat till en muntlig tablå öfver sin ställning och sina utsikter. Nog trodde han att Lizzie skulle komma att finna sig väl däruppe. — Men då hade svärfadern tvärstannat och vänt sig emot honom såsom gammalt folk för vana hafva, då det gäller något viktigt.

»Du måtte väl aldrig föreställa dig att vi ämna sända vårt enda barn upp till Polcirkeln!»

Hugo tittade på honom blinkande.

»Det brukas väl ändå så att man och hustru bo på samma ställe.»

»Men du ämnar väl då i all rimlighets namn inte tänka på att fortsätta det där skogslöparelivet!»

Nu stod det aldeles stilla för Hugo Stadius. Han bara rynkade ögonbrynen en liten smula, ty det tonfall, med hvilket det där skogslöparelivet slungats fram, tilltalade honom ej.

»Jag menar,» fortfor svärfadern, »jag menar att det faller af sig själf att du måste byta bana.»

»Det händer nog mera sällan att man skiftar verksamhetsfält vid trettiosju års ålder.»

Joh. Fredr. Wilén gjorde en stor gest.

»Kära du, låt mig bara sköta om det där. — Verksamhetsfält, verksamhetsfält — paff! Du talar som en kolportör. Inte är arbete något att stå efter i och för sig. Det gör en på sin höjd till en rik man, såsom skett med mig. Men om man visste genom hvilka halvvägar jag trasslat mig fram till målet, skulle ingen afundas mig.»

Han blef hetsig och talade fort, markerande sina ord med att stöta käppen i gatan.

»Vår tid har förstört allt. Arbetet, som kanske en gång var människans välsignelse, har den degraderat till konkurrens, hvilket är hennes

förbannelse. Reklamraseriet har snart dödat hvarje förtroende till arbetaren, handlanden, fabrikanter. Öppna en tidning och dina ögon skola genast falla på en fet rubrik, som annonserar någon patenterad smörja: Detta är bäst! Och därunder en ännu mera skriande stil, som ropar: Detta är bäst! — Någon af dem måste ju ljuga. Sanningen är att de ljuga bägge två. Nej, Hugo, var glad att du är undan brödkampens smuts. Betrakta ditt lif i skogarne som ett brokigt växlande ungdomsminne, om du så vill. Lyd mitt råd och lämna timmerbilan i andra händer.

»Men jag älskar ju tillvaron däruppe öfver allt annat. Jag skulle aldrig känna mig tillfreds, om jag ej fick hålla på såsom jag varit van sedan fjorton år. Om det finnes ett slags arbete, som dödar, så finnes det ett annat, som gör lefvande.»

Wilén skakade på hufvudet. Han hade sträfvat för att blifva rik och för ingenting annat. Arbetet för dess egen skull var honom ofattbart.

Och så började han då orda om sin stora plan. Där skulle startas ett bolag i Gustafshamn, i hvilket han själf var starkt intresserad, ett bolag baserat på mossar och trä. Där behöfdes en fackman som verkställande direktör. Och Hugo Stadius var ju klippt och skuren för ändamålet.

Nu hade jägmästare Stadius en skäligen låg tanke om torfmossarne såsom bärare af en blomstrandindustri. Hans egen far hade också vurnat för det där på gamla dagar med ett delirium senile, som inte stod att häjda, och hade han på så sätt ytterligare kringskurit familjeförmögenheten. Hugo förstod nog att gubben Wilén menade väl, men han förstod också att han, friluftsmänniskan, aldrig skulle kunna dresseras till en vräsittande kupongklippare.

Dock visade det sig alldeles omöjligt att rubba den gamles planer. De lämnade ämnet och kommo tillbaka, men han gaf inte med sig en handsbredd. Inte ens Lizzie trodde sig om att kunna öfvertala honom. Hon kände bäst sin pappas oböjlighet. På modern var inte heller något att hoppas. Fru Wilén hade alldeles förlänge sett sin makes järnvilja behärska både henne själf och hela det lilla beskedliga Gustafshamn för att hon ej skulle vara innerligen öfvertygad om hans ofelbarhet.

Så slutade med ens allt tal om detta, ty på ömse sidor var man öfvertygad om att den andra parten framdeles skulle taga reson.

Frånsett detta voro Hugo och Lizzie nästan lyckliga. Ingen kan någonsin säga när hans ungdom slutar. Man kan tro den vissnad sedan årtal, tills den plötsligen skjuter ännu ett skott. Och Hugo fann sig ännu vid trettiosju års ålder i färd med att bygga luftslott.

Han hade egentligen aldrig varit förtrogen med någon ung flicka förut. Därför trodde han sig med Lizzie hafva lärt känna kvinnan — ett misstag, hvilket mängden begått och begår.

Ty på det hela taget vet man fastligt litet om fruntimmer. Och de som känna dem bäst säga sannast då de säga att de intet veta.

Hans förlofning slungade honom omedelbart in i Lizzies koteri för vidare befördran till sällskapslifvet i allmänhet, hvilket han betraktade med en främlings spörjande och förvånade blick, med blicken hos en människa, som kommit och som skall gå.

Han tyckte de voro rysligt besynnerliga allihop. — De började en mening med en tanke — eller med något, som hade tycke med en tanke — och slutade det med en annan. Och så detta prat! Fingo de se en illa sydd klädning eller hade baderskan borstat dem för hårdt eller hälsade den eller den för stramt, genast började de lägga ut och bråka om hvad de tyckte

och huru de själfva skulle handlat eller icke handlat.

(Forts.)

HJÄRTATS TUNGOMÅL. FÖR IDUN AF »BERIT BRIT».

FORTS. O. SLUT FR. N:R. 32.

VAGNEN STANNADE vid deras hem och Signe sprang brådskande uppför trapporna, lade skyndsamt af sig ytterkläderna och gick in i barnkammaren.

Elsa sof lugnt i sin lilla säng, men på soffan låg lilla Anna fullt vaken och med ett skrämmande uttryck i de mörka ögonen. Det nytvättade håret var bortbundet med ett af Elsas hårband, hon var iklädd en af Elsas nattdräkter, och lakan och täcke voro af Kristines kraftiga hand så hårdt omstoppade, att den lilla stackaren icke alls kunde röra sig.

Signe gick fram till bädden; flickan såg upp och ögonblickligen gaf det skrämmande uttrycket vika för ett af gladt igenkännande. Hon fick med stor möda upp den ena armen och räckte mot Signe handen, i hvilken hon höll dockan.

»Det var roligt, att du har den kvar ännu, Anna lilla,» sade Signe vänligt, »men du har visst bra trångt här, jag tror vi lossa litet på täcket.»

Hon tog upp flickan ur bädden, satte sig på soffan och tog henne i sitt knä.

»I morgon sy vi en ny klädning åt din lilla vän här,» sade hon, »och så tvätta vi henne, så blir hon lika ren och fin som Anna själf är. Du skall stanna hos mig nu, vill du inte det?»

Flickan såg hastigt upp; »bor fjun här då?» sade hon.

»Ja, det gör jag.»

»Då vill Anna stanna kvar,» sade den lilla och lutade sig tryggt intill sin nya vän. Hon räckte upp dockan igen; »blir hennes nya klädning röd?»

Signe smålog. »Vi skola se efter, om vi ha något rödt tyg. Nå, Anna, har du hälsat på Elsa?»

»Hvar är hon?»

»Därborta i sängen. I morgon skall du få en sådan säng också och då får du leka med Elsa och hennes dockor. Elsa är din lilla syster och hon är så liten, så att du får vara riktigt snäll mot henne.»

»Hvad är en syster då?»

»Jo, ser du, när två små flickor bo i samma hem och ha samma far och mor, leka tillsammans och hålla af hvarandra, då äro de två systrar.» — Signe reste sig upp och svepte filten om flickan; »nu skola vi gå och se på Elsa,» sade hon och gick bort till sängen med barnet på armen. Den lilla såg en stund helt tyst på Elsas rosiga ansikte, så vände hon sig till Signe.

»Får Anna klappa den söta system?»

»Ja, visst får Anna det.»

Flickan lade sin lilla hand ett par gånger varligt öfver Elsas ansikte, så såg hon sig frågande om: »och syssa kanske?»

»Ja, gärna.»

Hon lutade sig så långt ned, att Signe hade svårt att hålla henne kvar, och gaf Elsa en smällkyss på kinden.

Kristine, som hela tiden gått omkring och sysslat i rummet, sade nu i tämligen afvisande ton: »Elsa var svår att få i sömn i kväll, det vore nog bra, om hon sluppe att bli väckt.»

»Ja, Kristine, vi skola gå nu.»

»För resten,» fortsatte Kristine, »är det så godt, att jag säger frun strax, att skall den där ungen stanna kvar, så vill jag flytta. Jag har aldrig haft att göra med sådana förr, och vill inte börja på med det nu.»

Signe rodnade och såg öfverraskad upp på tjänarinnan.

»Åh, Kristine,» sade hon, »och jag som räknat så säkert på, att du skulle hjälpa mig att göra min plikt mot detta lilla värlösa barn. Nåja, det får ju bli i den saken, som du själf vill, jag har ingen rätt att fordra din hjälp.» Hon svepte filten bättre om flickan och gick med sin börda in till mannen.

Tebordet var inflyttadt i doktors arbetsrum. En brasa flammade i kakelugnen och framför den stod väntande en af de stora bekväma stolarna; lågan brann under teköket och det sjudande vattnet därinne hvisslade och sjöng en melodi, som i Signes öron lät förunderligt lik, »Hem, du ljufva hem.»

Lilla Anna satt tyst i Signes knä, men åt och drack hvad hon gaf henne med ett hungrigt barns hela välbehag.

När måltiden var slut, hade den kyliga septemberdagens skymning redan öfvergått till mörker

Förnämsta tvättmedel

äro och förblifva dock vid finare tvätt

HYLINS Ekonomi-Tvål

och vid gröfre tvätt (hyk)

HYLINS Prima Tvätt-Tvål

och brasan till glöd, hvilka spredo sin varma glans öfver den unga modern med det främmande barnet i sin famn. Hennes man satt i skuggan vid sidan om kakelugnen. Han satt och såg på sin hustrus fina själfulla ansikte, som han en gång lärt sig att älska, då det ännu var barnsligt rundt och rosigt. Åren hade gifvit det ett mognare uttryck: sinnesro och lugn återspeglade sig däri. Med leende ögon såg hon in i glöden; in i framtiden. Den ena armen låg skyddande omkring barnet, den smala hvita handen, med hans ringar på, omslöt med ett fast grepp den lillas spensliga handled.

Huru högt han älskade henne.

Alltid hade han älskat henne, men aldrig så som nu. En våg af ömhet steg upp i hans hjärta, så stark, så full och rik. Hans själ höjde sig, hans synkrets vidgades, som om han stode utanför tidens stadsportar och såge en människa vandra evighetens väg. Hvad rödde henne nyfikenhetens dolda hviskningar eller skvallrets lumpna prat. Klar och rak låg för henne det rättas väg; lugnt och utan tvekan gick hon den. Huru skulle han kunna visa henne all sin kärlek? Han önskade i det ögonblicket, att han kunde få dö för henne, för att visa, huru högt han älskade henne.

Lilla Anna gäspade och Signe vaknade ur sina drömmar.

»Det är bäst, att vi lägga henne, Olof. Hon skall sova på soffan i sängkammaren, så är jag tillstades, när hon vaknar i morgon. Vill du bära in henne?»

Doktorn tog barnet och hans hustru gick förut. Då de gingo genom den halfmörka salongen, såg han ned på flickan, som låg i hans armar och oafvänt betraktade honom med de mörka ögonen, hvilka voro så lika hans mors.

Det var ändå verkligen hans eget barn, detta. Han kysste henne lätt på pannan.

Den lilla såg förvånad ut. Hon slöt ögonen och vände sig bort, men så såg hon på honom igen, sträckte tveksamt upp sin lilla hand och strök honom öfver kinden.

En kväfd snyftning undslapp Olof Granes läppar. Han slöt barnet fast intill sig och kysste henne ännu en gång ömt. Från den stunden hade lilla Anna sin trygga plats också i sin fars hjärta.

Då flickan hade somnat och Signe höll på att packa upp och lägga i ordning sina saker efter resan, kom Kristine in med Elsas lilla hvita vinterkappa i handen.

»Den är för liten, kanske frun vill vara så god och säga ifrån, hur den skall ändras.»

Sedan hon fått besked, stod hon alltjämt kvar och plockade på den lilla kappan, som redan förut var så väl borstad, att det enda man kunde anmärka mot den, var en stark naptalinlukt, som spred sig allt mer och mer i rummet.

Signe märkte det och ville gärna bli af med den. »Var det något mer, Kristine ville?» frågade hon vänligt.

»Jag ville bara be frun,» sade Kristine och slet med ett kraftigt ryck bort en motsträfvig knut, som tydligen visste med sig, att den var outhärlig, eftersom den utgjorde egentliga skälet för, att en stor perlemorknapp satt så stadigt, som den gjorde, »jag ville bara be frun glömma, hvad jag sade nyss. Nog vill jag stanna, och hjälpa frun vill jag också. Jag skall göra mitt bästa, det lofvar jag.»

Signe såg upp med en varm och glad blick.

»Tack, Kristine! Jag visste nog, att du inte ville göra mig en så stor missräkning. Vi skola hjälpas åt och vi äro inte ensamma om det,» hon sänkte rösten, »kommer du ihåg: deras änglar i himmelen se alltid Gud Faders ansikte?»

»Ja, frun,» och Kristine torkade hastigt sina ögon med den magra fräkniga handen, rädd att ett par tårar skulle fläcka Elsas hvita vinterkappa.

Ovalin

Nytt, patenteradt äggkonserveringsmedel.

Föreståndarinnan för Fackskolan för huslig ekonomi i Upsala, fröken Ida Norrby, intygar den 31 januari 1902, att af ägg, som i början af oktober 1901 konserverats med Ovalin, hvitan godt kunnat slås upp till skum samt att äggen för öfrigt i likhet med färska ägg kunde användas såväl till förvaring som stekning och löskokning (förvaringstid 4 månader).

Lektorn vid Ultuna Landbruksinstitutet Hr E. Peterson, intygar, att ägg som konserverats med Ovalin och förvarats 1 år och 3 dagar vid prof visat sig lika med färska ägg såväl till smak, lukt och utseende, samt att efter kokningen iniet spår af det använda konserveringsmedlet kunde upptäckas.

Aktiebolaget OVALIN, Upsala. Partiförsäljning genom Henrik Gahns Aseptin Amykos Aktiebolag, Upsala & Stockholm.

KÖKSALMANACK

Redigerad af

FACKSKOLAN FÖR HUSLIG EKONOMI I UPSALA.

(Föreståndarinnan: fröken Ida Norrby.)

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 17-23 AUG.

- Söndag: Klar buljong med pastej; croustader med kräftstufning; persiljespäckad lamstek med grönsallad; frukt.
Måndag: Köttpudding med risgryn; soppa på färskä äpplen.
Tisdag: Bräckt skinka med stufvade turska bönor; hallon och mjölk.
Onsdag: Stekt färsk strömming med potatis; filmjölk.
Torsdag: Hönspuré; äppelpaj med grädda.
Fredag: Anstekt reben:spjäll med potatis; äppelgröt med mjölk.

Lördag: Kokt kabiljo med äggsås; hafresoppa.

RECEPT:

Persiljespäckad lamstek (f. 6 pers.). 2 kg. lamstek, 2 msk. smör, 3 msk. hackad persilja, 1 msk. salt, 6 kryddpepparkorn, 1 lit. buljong eller vatten.

Sås: 1 half msk. smör, 1 msk. mjöl, köttsky.

Beredning: Läggen knäcker, steken tvättas med en duk doppad i hett vatten. Persiljan sammanblandas väl m. 1 msk. smör. I steken göras hål med en spetsig träpinne; i hvarje hål nedstickes något af persiljesmör. Steken lägges i en långpanna, smord med återstoden af smör och insättes i ugn att brynas. Då den är väl brynt, saltas den, pepparkornen iläggas, och den kokande vätskan påspädes. Till stekningen åtgår 1 o. 1 half till 2 tim.

under tiden öfveröses steken omkr. hvar tionde minut.

Köttskyn silas, skummas och såsen beredes enligt allmänna regler för såser.

Köttpudding m. risgryn (f. 6 pers.). 1 half lit. kokt eller stekt hackad kött, 2 små rödlökar, 2 msk. smör, 1 half msk. salt, 1 tsk. hvitpeppar, 1 half lit. buljong, 1 kkp. risgryn, 1 lit. oskummad mjölk, 1 ägg, 1 tsk. salt.

Till formen: 1 half msk. smör, 2 msk. stötta skorpor.

Beredning: Löken skalas, finhackas och brynes jämte köttet i smör, och kryddorna tillsätts. Risgrynen sköljas och påsätts i den kalla mjölken och få under rörning koka, tills de äro mjuka.

De upphållas att kallna, hvarefter det uppvispade ägget och saltet iröres. En form smörjes med smör, ett hvar af risgrynen iläggas och därefter det brynta köttet, buljongen öfverhälls och öf-

Nyhet! Göteborgs Kexfabriks Walnut Creams Med Walnöts-fyllning.

varst lägges ett hvarf risgryn. Puddingen öfverströs med stötta skorpor och gräddas i ugn samt serveras med steksås eller skiradt smör.

Stufvade turska bönor (f. 6 pers.). 1 kg. bönor, vatten, 2 tsk. salt, 2-3 msk. smör.

Beredning: Bönorna sköljas hastigt. De afskåras i båda ändar, så att de långa fibrerna vid kanterna medfölja, hvarpå de skåras i fina strimlor, såvidt de ej äro späda, då de användas hela. De kokas i saltadt och så litet vatten som möjligt, spädas om så fordras med kokande vatten, så att de ej brännas. När de kokat möra, tillsättes det kalla smör, som väl omblandas med bönorna, hvilka nu afsmakas och serveras.

Hönspuré (f. 6 pers.). 1 höna, 3 lit. kalfbuljong eller vatten, 2 msk. salt, 2 msk. smör, 60 gr. risgryn, 1 msk. mjöl, hvitpeppar, socker, 1 del. tjock grädda, 2 äggulor.

Beredning: Hönsset plockas, svedes, tages ur, sköljes väl och torkas. Det kokas därefter i buljong och i brist därpå i vatten tillsatt med salt. Köttet skrapas noga af, drifves genom kött-

ten af smör. Risgrynen sköljas väl, förvällas i vatten, kokas mjuka i litet buljong, och stötas väl tillsammans med hönsfärsen. Litet buljong tillsättes, så att massan med lätthet kan passeras. Buljongen silas och skummas. Resten af smör, fräses med mjölet, buljongen och purén tillsätts, och soppan får koka omkr. 10 min., hvarefter den noga afsmakas. Grädden och äggulorna uppvispas i soppskålen, och purén tillslås under stark vispning.

Äppelpaj (f. 6 pers.). 200 gr. smör, 2 ägg, 200 gr. socker, skal af 1 tredjedels citron, 1 fjärdedels tsk. hjorthornsalt, 150 gr. mjöl, 2 kkp. äppelmos.

Beredning: Smör, tvättas och röres, tills det blir hvitt. Äggen och sockret röras väl tillsammans och blandas sedan med det röda smör. Hvetemjöllet siktas med hjorthornsaltet och inarbetas i degen jämte det finrifna citronskallet. En form smörjes med smör och brödbeströs.

Mördegen utkallas till omkr. 1 half cm. tjocklek, och härmed beklädes botten af formen, hvarefter den insättes i ugnen att halfgräddas. När den sedan något kallnat, beklädes formens kanter med deg, äppelmoset iläggas och öfverst ett lock af degen.

Den insättes åter i ugnen att genomgräddas, hvarefter den uppstjälpes och serveras.

LÄKARERÅD

ENHVAR af Iduns läsarinna äger att å denna afdelning erhålla fria läkarråd. Förfrågningar insändas till redaktionen med påskrift. »Till Iduns läkare».

ANNA S. Se svar till I. D. 2) i n:r 5. Jämför svaret till Eva i n:r 5. FLERÅRIG PRENUM. 1) Troligen s. k. psoriasis. Behandlingen kan

A. B. FREJA-MAGASINET Specialaffär för Damartiklar STOCKHOLM FÖRSÄLJNINGSLOKALER: 18 HUMLEGÅRDSGATAN 18 29 DROTTNINGGATAN 29 KONTOR och LAGER: 18 HUMLEGÅRDSGATAN 18

ej ske annat än under ledning och uppsikt af läkare. Dessutom gifves i regel arsenik invärtes, och detta kräver läkares recept. Jämför i öfrigt svaret till Lady S. i n:r 4. 2) Se svar till Ckr i n:r 6. Elektricitet användes icke vid denna åkomma.

23-ÅRIG FLIOKA. Se svar till Besvrad i n:r 5. Ofarligt.

BEKYMRADE 40-ÅRING bör vända sig till läkare, som behandlar nässjukdomar (öronläkare).

PRENUM. ÖREBRO. 1) Troligen intet att göra. Viktigt är dock i alla händelser att göra så mycket som möjligt för att höja ert allmäntillstånd. Jämför i öfrigt svaret till Götha i n:r 14.

2) Kronisk reumatism, som bör behandlas med massage af kompetent person under längre tid.

THALIA. 1) Efter all sannolikhet utan betydelse, hvarefter operativt ingrepp näppligen torde böra komma i fråga. 2) Dr. Karolina Widerström i Stockholm.

STADSBO. Enligt vår mening utan hvarje risk, om blott grundlig rengöring (skurning) sker ett par, tre gånger. Korkmattor äro ju särskildt lätta att rengöra.

60-ÅRING. 1) Låt läkare 1-2 gånger i veckan göra toucheringar med stigande starka lapislösningar. 2) Obotligt. Som hindrande kan ni begagna flere gånger dagligen en 4) carbollösning med tillsats af borax 1) gr.).

3) Sannolikt icke. ÖROLIG MAKA torde först närmare upplysa om, hvad hon menar med »känslig svaghet».

Begär mönster af våra nyheter i svart, hvitt och kulört från 90 öre till 15 kronor pr meter.

Specialitet: Sidentyger för sällskaps-, brud-, bal- och promenadtoiletter och till blusar, foder etc.

Vi sälja i Sverige direkt till privata och sända de utvalda sidentygerna tullfritt och franko till bostaden.

Schweizer & Co, Luzern (Schweiz) - Siden-Export. -

Köp Schweizer-Siden!

Stockholms Dagblad Morgon- och Aftontidning. Observera Stockholms Dagblads rikhaltiga, lättlästa, illustrerade Söndagsnummer.

Hushållskurs. I undertecknads hem i Lund kunna unga flickor af god familj erhålla undervisning i allt hvad som hör till skötandet af ett väl ordnad hem.

Kurs 1 sept.-1 juni. Pris för kursen 650 kr. Svar inom 25 aug. Fru E. v. PLATEN, adress Ski.linge. Referenser: Öfverstinnan v. Platen, Stora Mölla, Öst. Ijungeby. Majorskan Follin, Lund. Fru Thilda Lindgren, Karlshamn.

GOSS-KOSTYMER bäst och billigast från AXEL JOHANSSON, Regeringsgat. 65 Stockholm. Begär illustr. priskurant.

HUSMODERSSKOLAN börjar den 15 sept. sin 9:de termin. Skolans uppgift är att åt unga kvinnor ur den bildade klassen lämnas teoretisk och praktisk undervisning i matlagning och öfriga detaljer vid hemmets skötsel. Läroämnen äro: Hälsolära, födoämneslära, praktisk matlagningskurs, hushålls-ekonomi. Lokal: Drottninggatan 67, 1 tr. Fru CARLINA LILLJEKVIST, Föreståndarinnan. Prospekt tillhandahållas äfven genom Fredrika-Bremer-förbundet, Stockholm.

MOT FETTSJUKA MARIENBADER REDUKTIONSPILLER af Dr SCHINDLER BARNAY. ERHÅLLES I ALLA APOTEN. Bild av en man i uniform.

Prenumerera å Barngarderoben alla mödrars ovärderliga skatt och hjälpredda, som utkommer en gång i månaden med ett 8-sidigt nummer, innehållande bortåt ett hundratal illustrationer öfver allt som hör till barnens dräkt, från de spä-

Nya Lärarinneseminarium börjar den 10 sept. sitt 7:e läsår. Kursen 1- eller 2-årig. Lärarinnor för högre flick- och samskolor, småskolor och hem utexamineras. Afgångsbetyg från fullständig flickskola befriar från inträdesexamen. Främmande språken valfria. Terminsavgift 100 kr. Prospekt på begäran. Anmälningar adresseras till undertecknad, Birgerjarlsgr. 35, Sthlm. ALMA DETTHOW. Träffas från d. 20 aug. dagl. kl. 12-1.

Metallfabriksaktiebolaget C. C. SPORRONG & Co 23 Regeringsgatan 23 STOCKHOLM Utför: förgyllning, försilfring, förnickling samt renovering af antika och moderna metallarbeten.

Lektör. Ett antal äldre årgångar realiseras till betydligt nedsatta priser och erbjuda för dem som fört ej äga desamma, en billig, om växlande och lärorik lektör. Mot insändande af nedannämnda belopp till Expeditionen af Idun, Stockholm, erhålles inom Sverige portofritt:

Table with 2 columns: Year/Issue and Price. Includes items like Idun 1892 (2: 25), Idun 1893 (n:r 1 felas) (2: 25), Idun 1895 (julnumret oberäknadt) (2: 50), Idun 1896 (do do) (2: 50), Idun 1897 (do do) (3: -), Idun 1898 (med julnumret) (3: -), Idun 1899 (n:r 92 och julnumret slut) (3: -), Idun 1901 (med julnumret) (4: 50), Iduns julnummer 1894 (0: 20), Iduns julnummer 1898 (0: 50), Barngarderoben 1901 (12 n:r) (1: 75), Kamraten 1894 (n:r 19 felas) (1: 25), Kamraten 1897 (» 18 ») (1: 25), Kamraten 1901 (2: -). Exp. af Idun

V. Dalarnes privatläroverk. 6-kl. samskola motsv. kl. 1-6 af högre allm. lärov. jämte prakt. afslutningskurs. Modern undervisning, goda hem å sund och vacker landsbygd, moderata villkor. Prospekt mot porto. Adr. Myrbacka.

För möblering af matsalar, herrum, salonger, sofrum, restauranter, kontor, villor etc., torde illustr. prisk. begäras från OSCAR EDV. EKELUNDS Snickerifabriks-Aktiebolag, Adr. Wirserum. 40 år sedan affären grundades. Solidt och prydligt arbete, snabb expedition och moderata priser. Specialitet: Ek möbler. Försäljningsaffärer: Stockholm: Birgerjarlsgratan 22. Göteborg: Grönsakstorget 2.

NU erhålles för-
tjänst på Vy- och
illustrerade Brekort!
Insänd kr. 1,10, läm-
nas som prof 50 olika
kort, jämte profver & Visitkort
m. m. *John Fröberg, Fin-
spong.*

Ö. 1) Se svar till fru Aurora i n:r 6. 2) Nej, det är icke skadligt. Sker bäst i form af en helt hastig tvättning af öfverkroppen med våt handduk.

MAGER. Se svar till Jetta 1) i n:r 6. OTTILIA. Se svar till Z-A. i n:r 1 och till Lady S. i n:r 4. Huruvida fullständig bot kan vinnas, är väl tvifvelaktigt, men nog torde ni ha att vänta väsentlig förbättring genom den af eder nämnda behandlingen.

LEDSEN TÖS. Då dessa ej kunnat definitivt bota eder, är det väl sannolikt, att en alltjämt fortsatt behandling är nödvändig för att motarbeta det onda. Möjligen vore en kirurgisk behandling med s. k. scarificationer lämplig i detta fall. Jämför svaret till Lady S. i n:r 4. De nämnda baden äro absolut overksamma.

D:r —d.

FRÅGOR

FNHVAR af Iduns läsarinna äger att denna afdelning framställa förfrågningar rörande husliga eller andra angelägenheter till besvarande af läsekreten. Äro frågorna af den art, att de rätteligen höra hemma i annonsafdelningen, intagas de dock icke.

N:r 393. Vill någon upplysa mig om, hvilka förstudier behövas för att blifva skådespelerska.

Singoalla.

N:r 394. Önskar mycket att få komma till Köpenhamn skulle någon därför vilja säga mig, om det finnes någon tillförlitlig platsbyrå därstädes, till hvilken jag kunde hänvända mig eller hur jag fördelaktigast skall annonsera för plats erhållande?
Affärsvandt biträde.

N:r 395. Skulle gärna vilja korrespondera med en diakonissa eller annan person, som noga känner till diakonians verksamhet på Ersta. Adress torde godhetsbult uppgifvas i Iduns svarafdelning snarast möjligt till
Gudum.

N:r 396. Till hvem bör man anmäla sig för att bli intagen i Svenska kvinnoföreningen för fosterlandets försvar?
Norrländska.

N:r 397. Huru skall man få någon kännedom om »Hvita bandets» verksamhet samt hvart vända sig för att bli medlem af föreningen?
Norrländska.

N:r 398. Finnes någon kalender, motsvarande Sveriges adelskalender, hvari finnas upptagna de finska adelsätterna och deras släktförhållanden?
»Intresserad».

N:r 399. Finns det någon skola i Stockholm, där flickor få lära sig teckna för ingen eller ringa afgift? I så fall: hvilka äro undervisningstiderna, hvad fordras och till hvilken bör man vända sig för att vinna inträde?
Ajax.

N:r 400. Kan någon gifva anvisning på ett godt familjehotell i Paris? Önskligt vore, om innehafvaren kunde något förstå svenska.
Hildegard.

N:r 401. Hvilka utsikter finnas för en 35 årig bildad kvinna att få fullgod utbildning till sjuksköterska?
Hon önskar få veta, om de stora sjukhemmen taga emot elever öfver 30 år gamla, om elevtidens längd och hvilka omkostnader som böra beräknas, innan hon kan börja förtjäna sin utkomst.
Van.

N:r 402. Hvar erhålles till billigaste pris katolsk uppbyggelseliteratur? Finnes koranen utgifven i svensk öfversättning och på hvilket förlag? Hvad kostar den?
Manlig prenumerant af Idun.

N:r 403. Skulle någon vilja gifva mig några råd och upplysningar an-

gående lingonexport på Tyskland? Jag bor i en trakt, där jag tror det skulle vara skäl i att försöka med denna biförtjänst. Särskildt vore jag tacksam för adress på en säkert betalande firma.

N:r 404. Något bra medel till vägglöss fördrifvande?
3-årig prenumerant.

N:r 405. Till hvilken läkare i Stockholm skall man vända sig för botandet af hårsjukdomar?
Mina.

N:r 406. Huru skall man förhindra hårets tidiga grånande. Har hört något om röntgenstrålar?
»Bekymrad».

N:r 407. Hvilken skola för konstväfnad är den bästa, »Handarbetets vänners» eller någon annan? Hos hvem skall man anmäla sig, och hvad fordras för att bli antagen som elev? Huru länge varar en kurs, och hvad kostar den? Kan man sedan få plats i Sverige som lärarinna, eller hur kan man amnars förtjäna på väfnad?
Kicki.

N:r 408. Jag har en längre tid lidit af ägghvita. Vill någon säga mig, om jag genom diet eller s. k. huskur kan bli fri från denna besvärliga sjukdom?
Nan.

N:r 409. Vil nogen af Iduns Abonnenter atter opgire mig nogle amerikanske, icke engelske, spändande romaner, oversatte paa Svensk, foruden Gunter. Helst Kriminalhistorier eller lignende.
Norsk abonnent.

SVAR

FNHVAR af Iduns läsarinna uppmanas lifligt att till inbördes nytta i mån af förmåga besvara insända frågor. Svaren insändas till redaktionen, och angifves all tid tydligt nummer å den fråga de gälla. Åt de tre af våra läsarinna, som under årets lopp tillfylltgörande besvarat det största antal frågor, komma vi som en uppmaning att vid dess slut utdela tre pris, hvardera bestående af 25 kronor. Förden skall bör en hvar, som insänder svar, alltid underteckna med samma signatur.

N:r 118. Om ni uppgifver er adress till »H. K.» poste restante, Göteborg, skall jag sända er ett recept å en alldeles osviktig salfva, som säkert skall hjälpa er af med lefverfläckarna.
H. K.

N:r 119. »Uppoffrande» hänvisas till mitt ganska utförliga svar å frågan 108.
Olga.

N:r 120. Fredr. Forss frakensalfva, adress: Fredr. Forss Åbo. Finland. Kostar 2 fmf, och beskrifning medföljer.
Elli.

N:r 126. I n:r 15 af Idun för innevarande år läses (sid. 240) en annons om en stol, som bör kunna motsvara edra fordringar. Annonseren är C. A. Lindblom, n:r 9 Brahegatan.
Olga.

N:r 132. Stearinfläckar borttagas bäst så, att själfva talgen bortskrapas och fläcken hålles nära ett hett strykklod eller framför eldbrasan, så att den alldeles försvinner. Kan man fukta baksidan af fläcken med kallt vatten, lossnar hela stearinfläcken.
K-a R-e.

N:r 137. Se mitt svar till n:r 53 i n:r 16 af Idun för i år!
Fru Brita.

N:r 154. I mitt svar i Idun n:r 26 står 30 gram kalk; skall vara: 30 gr. hartz.
Welleda.

I Iduns hjälprede för 1901 finnes ett godt medel mot spruckna händer.
K-a R-e.

N:r 157. Försök med pensling med svingalla, som köpes på apotek.
K-a R-e.

N:r 171. Skaffa er »Lärobok i bokbinderi» samt billiga verktyg från J. M. Sander, Arvika. Dessa verktyg ha sålts

No 4711
Eau de Cologne
(blå och gul etikett).
Den är den äkta, starkaste, varaktigaste, mest uppriskande och stärkande.
Försäljes af alla välsorterade parfymhandlare.

öfver hela riket till amatörer och vunnit erkännande för styrka och ändamålsenlighet samt billighet. Priskurant brukar hr. S. sända gratis, då man därom anmodar honom.
Lars.

N:r 191. Rättigheten att bära det redan antagna namnet är ostridig. Den nya förordningen om antagande af släktnamn trädde i kraft den 27 febr. innevarande år och enligt densamma skall numera en hvar, som vill antaga ett tillnamn eller utbyta sitt förra namn mot ett nytt, göra skriftlig ansökan därom hos K. B. i länet. Har någon före den tid, inom hvilken nämnda förordning började tillämpas, fått nytt namn inskrifvet i kyrkobok, kan det icke därur, med åberopande af den nya lagen, utstrykas.
Olga.

N:r 195. Fru Stina Svartling förestår en trädgårdsskola vid Espenäs (vid Hjälmarens strand). Se därom i Idun n:r 15 för 1900. En annan trädgårdsskola har nyligen öppnats i Karlshamn af fröken I. Schmidt. Skolan emottager elever ur alla samhällsklasser, och kursen torde därför vara billig. Ännu en trädgårdsskola finnes vid Malmköping, adr. Tumba station. Begär prospekt från samtliga.
Olga.

N:r 198. Palmer och de flesta andra bladväxter trivas i vanlig rumstemperatur, 16—18 gr. Celsius. Litet sol skadar ej, dock kunna palmer trivas äfven i norr-rum. Öster är det bästa väderstrecket. De böra vattnas, så att aldrig jorden i krukan blir fullt torr.

Tandläkare
John V. Lindh-Hygrell,
17 Karlavägen 17.
Praktiserar under sommarmånaderna vid Furusund. Allm. Tel.

Tandläkare Sjöquist
6 Sturegatan 6. Riks 4591. Allm. 5463.
Rådfrågning 2—3.

Tandläkare G. W. Widfond,
Drottninggatan 74.
Artific. tänder från 2 kr. st., plombering m. m. Rikstel. 2754. Brunkeb. 2190.

Min nästa (ett-åriga) kurs för damer i massage och sjukgymnastik börjar 1 okt. (N:r 29 Regeringsgatan). Närmare genom prospekt.
Adress från 1 sept. till 30 april: Stockholm, Saltsjöbaden. Från 1 maj till 31 augusti: Carlsbad, Böhmen.
D:r Emil Kleen.

Doktor J. Arvedsons Kurs
i Sjukgymnastik, Massage och Pedagogisk gymnastik.

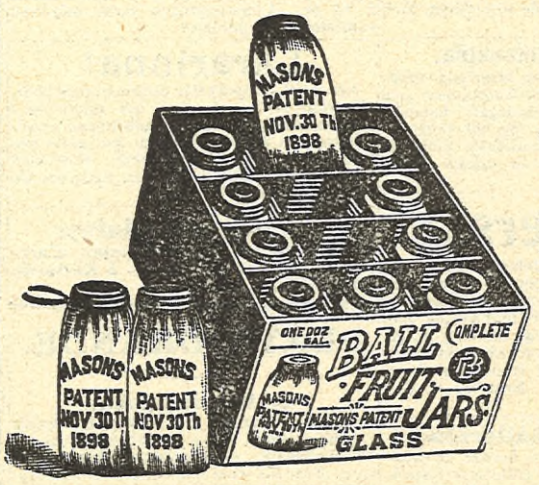
medför enligt kongl. maj:ts medgifvande samma kompetens och rättigheter, som en kurs vid Gymnastiska Central-Institutet.
Kursen 2-årig, börjar den 15 sept.
Prospekt på begäran genom D:r J. Arvedson, adr. Strömsborg, Stockholm.

Tandvård.

I många fall kan tandvård häfvas på få minuter medels fil. d:r P. Håkansson's Salubrin, i andra fall kan Salubrin användas till lindring och påskyndande af förbättring. Vid oändamålsenlig användning kan man till ingen nytta skada huden med Salubrin-behandling. Använd därför Salubrin af den styrka och på det sätt, som i beskrifningen angifves, i hvilket fall Salubrin endast kan göra nytta men icke skada.
Salubrin tillhandahålles i parfym-, speci- och färgaffärer. Partilager hos Geijer & Co., Stockholm.

Läs och märk!
Af alla ekmöbler fås de bästa från Ekmöbelfabriken i Nyköping. Begär priskurant.

Henneberg-Siden
— endast äkta, när det rekvireras direkt från mig — svart, hvitt och kulört, från 85 öre till kr. 20: 85 pr meter. Tillsändes hvar och en franko och förtulladt. Profver omgående.
G. Henneberg, Siden-fabrikant (k. & k. hofl.), Zürich.

Balls Syltburkar
med metallock och gummiring
Absolut lufttäta.
2 liters pr st. kr. 1: —
1 " " " " " 0: 70
1/2 " " " " " 0: 55
packade 1 duss. i lådan af hvarje storlek.
Sändes som efterkräf eller postförskott från
Göteborgs Bosättningsmagasin,
44 Östra Hamngatan 44,
GÖTEBORG.

Bästa Syltsocker.
Tanto Bitkross
(Hushålls-Socker)
finnes till salu hos de flesta Herrar Specerihandlare i Stockholm och Landsorten.

KONVALESCENTHEM.
Helinack. för längre eller kortare tid. Godt bord, trefl. gästrum, piano.
FR. A. JOHNSON.
Utex. sjukgymn. och sjuksköterska. Adr. Tomteliden, Sparreholm.

GOTLANDS SOCKERSALTADE FÄRKÖTT,
veterinärkontrolleradt, verkligt delikat, säljes i fjärdingar å 25 kr. från Aktiebolaget Visby Exportslakteri och Konservfabrik, Visby.
OBS.! Orderna expedieras i den ordning de ingå.

Sundsvalls Enskilda Bank
2 A Kungsträdgårdsgatan 2 A.
Sparkasseränta 4 proc.

Göteborgs Handelsskola,
Göteborgs och Västra Sveriges förnämsta och mest anlitade Handelstäroverk, (grundad 1880),
Erik Dahlbergsgat. 2, Göteborg.
Hösterterminen börjar den 5 septem-ber 1902.

Vid läroanstalten emottagas såväl kvinnliga som manliga elever af hvarje samhällsställning och utan afseende på ålder eller förkunskaper.
Grundlig och fullständig undervisning i dubbla italienska bokhålleriet, handelsräkning, skönskrifning, rundskrift, stenografi, maskinskrifning, svenska, tyska, franska och engelska språken.
Ämnena äro valfria.
Skolan är äfven behjälplig, att så vidt möjligt är, anskaffa platser åt sina elever.
Nya hufvudkurser börja den 18 sept. den 3 och 17 okt. och den 1 nov.
Bref besvaras med omgående och prospekt kostnadsfritt på begäran.
Göteborg i augusti 1902.
KARL O. LINDBERG,
skolans föreståndare.

Tidaholms Fantasmöbler,
rikhalt. urval i fornord. stil. Fullst. rumsmöblemang ut-föras i alla olika variationer efter or-der. Mod. mönster.
Begär prisuppgifter från Tidaholms Bruks Aktiebolag, Tidaholm (Försäljningsmag. Beridarebang. 27, Sthlm.)

Igelströmska helpensionen för flickor
vid Persberg börjar d. 15 Sept.
Undervisning meddelas i alla vanliga elementarskoleämnen, 3 språk och musik jämte alla slags handarbeten, glöddrining, träskärning och målning. Läget friskt och synnerligen naturskönt i den lifliga bergslagen, 1/2 mil från Filipstad. Pris 45 kr. i månaden för vivre och undervisning.
Vidare meddelar Fru Anna J:son Igelström, föreståndarinnan.

Till Ärade Allmänheten!
Härmed få meddela att vi i början af denna månad till våra rese- och plats-agenter utsända vår nya välsorterade höst- och vinterkollektion, som innehåller kläden, manufakturerna, tricotrivar m. m., **allt endast nyheter för säsongen,** hvarför vi bedja ärade allmänheten först genomse vårt sortiment och de billiga priserna innan några uppköp göres.

Obs. Rese- o. platsagen-ter antagas nu genast.
Högaktningfullt
H. ASCH & Co.
Engrosaffär, Stockholm.

Vasa Handarbets-Atelje,
Vegagat. 13. Tel. Vasa 1335,
börjar åter sina lektioner 1 sept. Nya elever mottagas alla tider på året. Anmälningstid kl. 10—1.
Göthilda Kjellman, handarbetslärarinna.
Glöm ej annonsen.

Finare affär att öfvertaga
för bättre frunt. i liflig stad, i S. Sverige. Praktiskt lager, utmärkt läge (25-årig på platsen), stor burgen kundkrets, äfven på landet. Kontanter fordras. Svar till »Nu genast», Iduns exp.

En bildad äldre flicka,
med några hundra kr. kapital, önskar snarast ingå som komp. med en akt. dam, som innehar eller tänker öppna affär, ant. i pappers-, parfym-, tapisseri- eller linnebransch. I brist häraf hembageri eller annan lönande verksamhet. Svar till »God kompanjon», Iduns exp. f. v. b.

LEDIGA PLATSER.

Plats finnes för en snäll, anspråkslös och allv. flicka, (ej för ung), som är villig att värda en äldre, sjuklig man samt något biträda husm. med sömnad o. hushållsbe-styr Svar j. fot. o. löneprat. torde sändas till »S-g», Fellingsbro.
Plats finnes fr. 1:a september för en på-litlig, i matlagning kunnig jungfru, för att sköta ett skolhem i stad, samt för en duglig, ordentlig hush., till 24 oktober på en herrgård. Svar till »A. L.», Vahlsta, Åsby station.

Örebro
Ett-öres Special

Utmärkt till Kaffe och Té.
Närande! Välsmakande!

ten så mycket gammalt flott eller härsket smör och en hand full järnfilspån. Degen knådas därpå väl, sedan man tillsatt några droppar anisolja, och af massan, göras små kulor. Dessa läggas på hyllorna och där djuren plåga på. De äta begärligt dessa kulor och dö inom kort tid. Utläggnngen bör fortsättas några dagar.

Welleda.

N:r 227. Ficus brukar ej vara svårskött. Den vill gärna ha sol, trivas bäst i rum mot öster eller söder. Bör vattnas rikligt. För att hålla bladen rena, gör man bäst i att med en torr mjuk lapp — sämskskinn passar förbräffligt — emellanåt torka dem fria från damm. Om växten spritas och genast ställes med bladen fuktiga i solljuset, uppstå bruna fläckar. Bör hvart annat år omsättas i god jord, med tillsats af litet benmjöl.

Olga.

N:r 228. Vid spinnerier, där garn blekas, användes klorkalk. För att garnet och sedermera väfven skall bli så mycket mera hållbart, bör emellertid klorkalk undvikas. Garnet behöfver endast bykas — hvarvid god björkaska användes några gånger, hvaremedellan garnet uthänges i solen, då det hvarje gång efter några dagar vändes innan det bykas på nytt. Blekningen bör emellertid helst försiggå tidigt på våren, mars—april. Det går mycket bra att bleka väfven genom att 3 a 4 gånger väfva af garnet oblekt och därefter lägga den på byken och däremellan breda ut den på snön, så snart vårsolen börjar komma. Garnet är då mindre besvärligt att handskas med vid bomning och varpning och håller så mycket bättre i väfven, hvilken blir fullt ut lika vacker om ej vackrare, ty man får vara mycket noga med att vända garnen, om de skola bli jämnt blekta.

Olga.

N:r 229. Blanda fin krita i litet vatten, så att det blir som en gröt, litet borax och lödder af Sunlighttvål därtill. Härmed gnidas föremålen, sköljas och torkas.

Olga.

N:r 230. Det är nästan synd att placera levande växter i ett hörn bakom en soffa, dit aldrig sol kommer. Det finnes numera utmärkt väl gjorda imitationer af palmer, begonier och ormbunkar, särskilt de senare, förvillande lika de naturliga. De lämpa sig särdeles för ändamålet. En levande växt, som uthärdar damm, mörker och allt hvad växter i allmänhet hata, är Aspidistran, och den blir både stor och vacker.

Stomatol- * * *
*** * * Tandpulver,**
Stomatol- ~ ~ ~
~ ~ ~ Tandpasta,

åga förmåga att rena tänderna samt bevara deras blanka naturliga utseende utan att angripa emaljen.
H. M:t Konungens Hofleverantör.

N:r 231. Stipendier åt lärarinnor utdelas årligen genom Fredrika Bremerförbundet. I år är det för sent, men ni kan ju alltid skaffa eder önskade upplysningar från dess stipendiekommitté och sedan söka ett följande år.

Fallande räntor
beröra ej
Lifräntetagare.
De hafva en fast inkomst för lifstiden.
LIFVÄRSÄKRINGSBOLAGET
MUTUAL LIFE
lämnar högsta möjliga lifränta på inbetaldt kapital, ända till 21 % och erbjuder största möjliga soliditet genom sina fonder på
1,316 millioner kronor.
Öfver 6 3/4 millioner utbetalas årligen till 6,285 lifräntetagare.
Tariffer tillhandahållas och upplysningar lämnas beredvilligt å bolagets kontor, Strömsborg, Stockholm.

N:r 232. Säsom medicin användes några droppar honung, blandade i födan.
Olga.
N:r 240. Prenumerera för nu pågående halffår å Iduns modetidning, som verkligen är en god rådgifvare i alla »klädbekymmer». Tydliga mönster lämnas i mönsterbilagorna.

N:r 259. Ja, sådana biträden användas nog på en del apotek, men äro ej så väl aflönade, att ni kan anses göra någon vinst på bytet.
Olga.
N:r 260. Ja, hvarför icke? Ni kan ju sedan slå er ned någonstades i utlandet som själfständig eller som biträde åt någon känd gymnast.
Olga.

N:r 233. Fröken Lundins kurs i kvinnlig slöjd börjar någon af de första dagarna i september och varar tre månader. Se i öfrigt mitt svar å frågan n:r 161 i n:r 26 af Idun för i år.
Olga.

N:r 262. S. k. sjukpassor finnas öfverallt och i mängd.
Olga.
N:r 263. Begär prospekt och upplysningar från ifrågavarande seminariums rektor.
Olga.

N:r 234. Linnésömnad kan ni få lära af fröken Signe Åkermark, som årligen anordnar praktisk-teoretisk kurs. Hennes adress: Nybrogatan 33; enligt annons i Idun lämnas undervisning i ämnet äfven af fröken Karin Egnér, Styrmsg. 21, 2 tr. upp. Pris för kurs (1 månad) 20 kronor.

N:r 264. Lägga dem härpå i en ren handduk, drag ut handskarne åt bägge hållen, lägg dem därefter i talk, gnugga dem därmed och slå dem mot handen. De bli som nya.
Olga.

N:r 235. I Köpenhamn finnes »Dansk Konstflidsforening» kurser motsvarande »Handarbetets vänners» gifvas där, men äfven undervisning i annan slöjd, såsom träsnideri, polering, o. s. v. »Konstflidsforeningen», såväl som »Kvindernes Forening», »Kvindernes Kjøkken» och »Hegnet», äro stiftade af den äfven hos oss välbekanta författarinnan, fru Emma Gad. Det var hon, som år 1895 lyckades bringa till stånd och ledde »Kvindernes Utställing», hvilken, trots alla nedstämmande profetior, gaf ett lysande ekonomiskt resultat, och med detta som grundplåt har kapitalet nu ökat så, att den länge påtänkta »Kvindernes Bygning» nu kan begynna uppföras — där skola nu inom några år alla dessa

N:r 265. Goda mandelformar: 260 gram smör tvättas och röras, 270 gram hvetemjöl, 1 helt ägg, 106 gram hvitt socker, 25 gram söt-, 12 gram rifven bittermandel, allt röres tillsammans och bredes i formar. Gräddas i ej för varm ugn. Få svalna något, innan de stjälpas ur.
Olga.
N:r 268. »Fågelskrämor» (en gammal rock eller tröja och en d:o hatt

och vid vattningen slås vattnet på jorden, ej på fatet. Skaffa er en god trädgårdsbok. Daniel Müllers »Blomsterodling i rum» kan rekommenderas.

N:r 211. Äkta Ölands kroppkakor: 1 liter 3 deciliter (1 stop) halfkokt potatis rifves och blandas med 4 hela ägg, 425 gram (1 skålpund) hvetemjöl och litet salt samt 3 deciliter (1 kvarter) god mjölk. Arbetas till en deg, som rullas ut aflång på bakkbordet, mjölas och skäres i bitar, hvilka rullas och plattas till litet. Färskt fläsk beströses med salt, peppar, litet socker och nejlikor samt bräces på en stekpanna tillsammans med rökigt metvurst, hvilken liksom fläsket först skäres i tärningar. I hvarje kroppkaka skäres en fördjupning, som fylls med en tesked fläsktärningar och åter igenvikes. Läggas i lätt saltadt, kokande vatten i slutet kärl. Om man sticker en vispkvist genom en kaka och den förblir torr, är de färdiga. Ätas med smält smör. Öfverblifna kroppkakor klyfvas och stekas.

N:r 218. Mot s. k. spolmask ingivnes maskpulver med järn, 30—70 centigr. åt barn. Mjök bör så mycket som möjligt undvikas.

N:r 222. Man använder så kallad krag-gas. En dubbel remsa därpå insys i kragen.

N:r 223. Hvetemjöl och vatten blandas till en deg, som tillsättes med hälft-

Undervisningsvan

skicklig lärarinna önskas för två barn om 10 å 12 år. Svar till »Tjänstem.» Gullberg.

EN ENKEL, GLADLYNT, BILDAD FLICKA, ej för ung, kunnig och villig att deltaga i alla inom hus förek. göromål samt läsa och spela med en 7-årig nybörjare önskas med snar. i liten familj i stad. Den som genomgått småsk. s. har företräde. Svar med fotogr., uppgift om ålder och löneanspråk torde sändas till »Godt hem», Lysekil.

Äldre barnjungfru eller barnfröken får förmånlig plats för 2, 4, 5 års barn till hösten. Grefvinnan S., Storsjö, p. r.

I vacker trakt af Bärgslagen finnes nu i instundande 1 nov. plats för ung, anspråkslös flicka, som genomgått 8-klass. läroverk och är kompetent att undervisa 10-årig flicka i vanliga skolämnen och musik.

Den sökande bör dessutom vara villig deltaga i sömnad och lättare hushållsgöromål. Vidare genom bref till »Anspråkslös» under adr. S. Gumælii Annonbyrå, Stockholm.

Godt om platser för guvernanter att genast söka i goda hem i olika trakter, äfvenså för hushållskun. bildade flickor, genom Nya Inackorderingsbyrån, Brunkebergsgat. 3 B. Sthlm. Etabl. 1887.

Lärlarinna,

anspråkslös, önskas för 2-ne flickor, 10 och 11 år gamla. Svar med betyg, löneanspråk och fotografi till »Landet», Iduns exp.

Medelålders lärarinna erhåller plats i landtmannafam. att underv. 2 flickor om 13 och 9 år i vanl. skolämnen, språk, musik och handarb. Den, som är huslig har företräde. Svar till Fru Rettig, Stengrinda Hellvi, Gotland.

En barnkär lärarinna med små pretentioner, undervisningsvan i vanliga skolämnen, språk och musik får plats på landet för 3 mindre barn. Ansökan jämte fotografi, rekommendationer och löneanspråk till »E. N.» Tidholm p. r.

En fröken eller ung änka önskas, som är kunnig i allt, som hör till ett större hushålls skötande på landet, väfnad inberäknadt. Svar »Postrestante», Kärrgrufvan.

Uti tjänstemannafamilj erhåller bildad flicka aflönad plats att gå frun tillhanda. Upplysningar och fotografi under märke »22, 27 år». Sydsv. Annonbyrån, Malmö.

Plats i London. En ung flicka, kunnig i klädsömnad, villig att deltaga i städning och uppässning, erhåller plats i svensk familj i London. Vidare upplysning. Fru Berner, Marstrand.

En flicka, kunnig i enklare och finare matlagning och för öfrigt villig deltaga i alla inom hus förekommande göromål kan få plats till hösten i barnlös familj. Svar sändas till »S. R.» p. r. Åtvadaberg.

Lärlarinna eller lärare skicklig och undervisningsvan att läsa in en gosse om 10 år till III klass önskas. Betyg och lönevilkor insändas. Adress kammarherre C. C:son Västfelt, Kölingsholm pr. Kyllingared.

Sjuksköterskeplatsen

vid Söderåkra sjukasyl med 6 sjuksängar, är ledig att tillträda den 1 nästa oktober. Lön 350 kronor pr år jämte bostad, ved, brand och lyse. Patienternas mathållning bestrides mot särskild ersättning af sköterskan. Sökande, som böra föreföra intyg om vana vid sjukvård, enskild eller i lasarett, torde före den 1 september insända ansöknin till hr Doktor C. B Gille, Söderåkra.

På landegendom i mellersta Sverige önskas till hösten en undervisningsvan, ej för ung lärarinna att undervisa i 16 års flicka i svenska ämnen, tyska, engelska och musik. Svar med fotografi, betygsskrifter samt uppgift å löneanspråk till »16 år», Horn, p. r.

En anspråkslös, undervisningsvan flicka får plats i enkel familj på landet, att underv. 3 barn om 13 o. 11 år i vanl. skolämnen, franska o. musik samt för öfrigt när så fordras, deltaga i husl. sysslor. Svar med pret. t. »Guvernant», Alvesta p. r.

En frisk, anspråkslös flicka, verkligt barnkär, erhåller plats i oktober som barnsköterska i Norrland. Den, som är något kunnig i sömnad, föredrages. Ansökan med fotografi och lönepretentioner till »Sophie», Söderhamn.

Sjuksköterska.

Platsen vid Epidemijukhuset i Sköfde är ledig från och med den 1 stundande oktober. Löneformaner: fri bostad, ved och lyse, 350 kr. i lön och 225 kr. i kostpengar för år. Sköterskan bör någon tid hafva varit anställd å Epidemijukhuset. Hon är skyldig att, utom de sjukas skötande, äfven uppehålla renhållning och tvätt å sjukhuset. Under sista 5 åren har antalet sjuka i medeltal varit 20 st. årligen. Ansökningar till platsen åtföljda af präst- och tjänstebetyg samt åldersuppgift insändas före 10 sept. till Hälsovårdsnämnden, Sköfde.

Som sällskap och hjälp åt husmodern, sökes till 24 okt. en enkel, anspråkslös och bildad flicka, kunnig i matlagning, sömnad m. m. Svar, åtföljd af fotografi och nödiga upplysningar torde insändas till Fru Alma Henriksson, Båstad.

Barnsköterska.

Sjuksköterska eller annan pärlig flicka, ej för ung, som vill ätaga sig att på egen hand vårda ett spädt barn, erhåller förmånlig plats den 1 sept. Svar med uppgift å löneanspråk och om möjligt fotografi, torde sändas under märket »Barnsköterska», till Helsingborgs Dagblads expedition, Helsingborg.

Plats i Handelsskola.

i större landsortsstad som lärarinna erhåller ett bildadt och stadgått fruntimmer, som är språkkunnigt och genomgått handelskola, har god sätt och häg för undervisning. Svar jämte betygsskrift torde insändas å Iduns exp. under märke »Plikttrogen och Ordentlig»

Hushållerska.

På egendom nära Göteborg finnes plats ledig inst. oktober för en väl erfaren och skicklig hushållerska, som kan åtaga sig såväl enklare och finare matlagning som äfven syltning, inläggning, bakning m. m. och är ordentlig, sparsam och pliktrogen. Goda rekommendationer från fört innehafta platser erfordras. Svar till »I. G.» Jönsered.

Skicklig Hushållerska.

På egendom i Sörmland önskas en skicklig hushållerska. Vintern tillbringas i Stockholm. Lönen 500 kr. Svar till »S. B.» under adress S. Gumælii Annonbyrå, Stockholm.

Guvernant

för en 11-årig flicka sökes. Hon bör äfven vara kunnig i sömnad och andra inom hus förefallande göromål. Svar åtföljd af fotografi, jämte betyg och uppgift om ålder samt lönepretentioner torde insändas till Fru G. Kolthoff, Hammarby, Jerie.

För en duglig, 22-årig, helst musikkunnig flicka från landsorten, som äger förmåga att med ordning sköta ett litet hem hos medelålders tjänsteman i Stockholm samt med kärlek vårda två mindre barn, blir plats ledig i höst. Ref. bör äga godt utseende, vara af god familj samt hafva fått värdd uppföstran. Lön 150 kronor. Jungfru finnes. Svar med nytt porträtt och referenser till »Barnkär A. B.», Iduns exp.

En energisk, bildad flicka omkring 25 år gammal, glad och hurtig, kan erhålla plats den 10 sept. för läxläsning och undervisning i musik och sång för 3 barn mellan 11—15 år gamla, samt äfven villig något deltaga i inomhus förefallande göromål. Svar åtföljda af rekommendationer och uppgift å löneanspråk torde insändas i biljett märkt »2255» Filialpostkontoret, Järntorget, Göteborg.

Lärarinna, undervisningsvan och anspråkslös, får plats från nästkommande 1 oktober i bättre familj på landet, om ansökan åtföljd af fotografi och referenser insändes under adress »K. G.» Husum. Den sökande bör kunna undervisa i vanliga skolämnen och fästes särskildt afseende vid förmåga att undervisa i musik och om möjligt sång. Eleverna äro två flickor om 12 å 13 år. Löneanspråken torde delgifvas samtidigt med ansökan.

Lärlarinna!

En enkel, anspråkslös lärarinna med godt, allvarligt sätt, och vana att undervisa i vanliga småskole- och folkskoleämnen, handarbeten och musik, erhåller god plats den 1:ste nästkommande september. Svar med betyg från föregående platser, insändas till »L.» Iduns exp.

Tvåne elevplatser

äro lediga vid abnormskolan »Caroline v. Vegesacks minne» å Karlsvik, Södertälje.

PLATSSÖKANDE.

Bildad engelska, 29 år, af god familj och fullkomligt kunnig i tyska språket, söker anställning som privatsekreterare, sällskapsdam eller guvernant. Svar till »God uppfostran», Iduns exp.

Ett bildadt,

medelålders fruntimmer, med mångårig praktik i hushålls skötande och fullständig kännedom i allt hvad därtill hörer, önskar anställning i familj, eller att förestå ungdomskarlshus. Utmärkta rekommendationer. Svar till »Arbetsam X.», Iduns exp.

I Göteborg

önskar till hösten en förlöfvad 23-årig kas-söriska plats i familj, att lära hushåll, samt vara behjälplig med skrif- och kontorsgöromål. Svar till »Intresse», Iduns exp.

I Göteborg

önskar med snaraste en 24-årig van kas-söriska, väl kunnig i bokföring och kontorsgöromål, plats å kontor eller vid kassa. Svar till »Energi», Iduns exp.

En ung tysk dam af ansedd familj, önskar plats i Sverige såsom lärarinna för yngre barn. Närmare upplysningar erhållas genom Direktör Otto Salomon, Nääs, Floda station.

Flicka från godt hem, söker plats. Kunnig i söm, handarb., genomgått hushållsskola. Goda refer. och betyg. Sv. »Familjemedlem 22 år», Iduns exp.

En flicka af god familj

önskar plats som hushållsfröken hos någon bättre ungerhe eller änking; är kunnig i alla i ett hem förekommande göromål. Goda rekommendationer. Svar till »N. N.» Frinnaryd p. r

Plats önskas af en 23-årig flicka till första nov. i bättre familj, som husa eller som ensamjungfru i två personers hushåll. Är van vid alla inomhus förefallande göromål samt kunnig i väfnad och något sömnad. Svar emotes tacksamt till »23 år», Malmköping.

Lärarinna, komp. att undervisa i svenska skolämnen och levande språk samt något latin, söker plats. Svar motes tacksamt af »G. T.» Jönköping p. r.

Plats att förestå ett hem, önskas af därtill kompetent äldre flicka. Van vid barn. Goda rek. Svar till »Huslig», Näs-sjö p. r.

En ung, bättre flicka önskar plats uti ett godt hem som hjälp o. sällskap. Hemmastad i hushållsgöromål m. m. Svar till »Gladlynt 1902», Iduns exp.

Medelålders flicka, söker plats att bereda gossar för inträde i II kl. elementarläroverk eller undervisa yngre barn. Goda betyg. Ej musik. I andra hand sökes plats såsom sällskap och lektisr åt äldre eller blind person. Svar »A.» Sollefteå, p. r.

Hushållsven bildad flicka, kun. i matlag., bakning, söm, söker plats. Sparsam, hurtig, pliktrogen. Svar »Flyhänt» under adr. S. Gumælii Annonbyrå, Sthlm.

Bildad musikalisk flicka, som genomgått facksk. för huslig ekonomi i Uppsala, önskar plats i familj att deltaga i alla inom hus förefallande göromål. Svar till »Huslig» under adress S. Gumælii Annonbyrå, Stockholm.

Undervisningsvan lärarinna, som bereder både gossar och flickor för inträde i elementarskola, önskar slå sig ned i trakt, där 8 å 10 elever kunna påräknas. Svar till »Nitisk» under adr. S. Gumælii Annonbyrå, Stockholm.

A Young English lady desires reengagement as governess in a family. Seven years experience with children. Highest references, 2 1/4 years in present situation. Adress: L. Jones Care of Count von Rosen, 48 Ostermalmsgatan, Stockholm.

Undervisningsvan lärarinna, i alla ämnen, språk, musik söker plats. Enkel, barnkär. Svar »Framsteg» under adr. S. Gumælii Annonbyrå, Sthlm.

Utdrag. (Forts. från föregående nr.)

Stefanos, afsedt för barn efter 9 månader, har använts i omkring 5 fall och visar sig särskildt vara ett godt näringsmedel och afvenledes reglerande de tröga afföringarne.

Konvalescenter af hvarje ålder har Kraft- och Näsaltchoklad med fördel använts och synes särdeles väl fylla en plats bland de för dylika fall så väl behöfliga ben- och blodbildande, på samma gång lätt smältbara näringsmedlen.

Skellefteå den 10 januari 1902.

H. WILH. SJÖGREN, Praktiserande läkare.

Ofvannämnda tre preparat tillverkas af Henrikssons Tekniska Fabrik i Örebro och finnas till salu å alla apotek och hos väl-fournerade specister.

Kontrollant: Stadskemisten dr. D. S. Pector.

på en stake), uppsatta i träden bruka åtminstone för en tid afhålla fåglarne från besök. Med getingarne är det värre.

Oiga.

Nr 270. Mot kartinaglar torde vara bäst att skrapa nageln mycket tunn samt pålagga vanligt ympvax. Vaxet behöfver ligga på 4 å 5 månader.

Oiga.

Nr 275. En dylik benpryl kan ni lätt få hos hvilken bensvarfvare som helst.

Oiga.

TIDSFÖRDRIF

CHARAD.

Mitt andra - kan ni detta fatta - Är ofta namnet på en katta, Om blott med a man det tillöker.

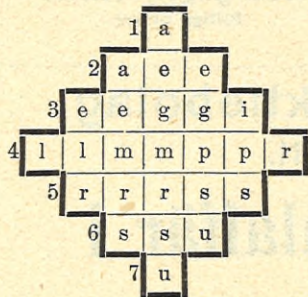
MOSTER EMMA.

LÄNGGÅTA.

Ur namnet på en svensk stad kunna följande sex länkar uttagas:

1. Tjuguaåta är pärlorna på en snodd; Jag säkert det vet, och vill gärna bli trodd. Och vill du så en utaf pärlorn' ha, Så välj blott den rätta, om det skall bli bra. En annan välj också - ej grannen, ty då Du rakt ingen mening i ordet skall få.

DIAMANTGÅTA.

Bokstäfverna ordnas så, att orden i de hvarandra motsvarande väg- och lodräta raderna blifva lika.

IDUNS KUNGL. HOFBOKTRYCKERI rekommenderar sin LITOGRAFISKA ANSTALT CHROMOPLANSCHER o AKVARELLTRYCK o o o SKYLTAR, PORTRÄTT o o KARTOR och VETENSKAPLIGA ARBETEN o o o o o o o o BREFKORT I FÄRGTRYCK samt alla slags VÄRDEPAPPER och AFFÄRSTRYCK o

FÖRSTKLASSIGT Orden äro: 1) bokstaf, 2) drivvande, 3) stängande, 4) eör ibland konstiga krumspräng, 5) tålas ej af modigt folk, 6) skön att ta sig ibland, 7) bokstaf.

BOKSTAFSGÅTA.

a, a, a, a, d, i, k, m, m, n, n, r, r, ä. Ofvanstående 13 bokstäfver sammansätts till ett ord (kvinnotitel). Är detta ord rätt uppställt, så drar man ifrån detsamma hvarannan bokstaf, börjande med den första i ordningen, och af dessa bokstäfver bildas nu ett nytt ord - namnet på en europeisk stat.

GEOGRAFISK GÅTA.

- 1) flod i Tyskland, 2) ö i Ägäiska hafvet, 3) ö, där en ryktbar monark en tid vistats, 4) flod i Sibirien, 5) en af Nordamerikas Förenta stater, 6) berg i Grekland, 7) fästning i Frankrike, 8) flod i Italien,

9) stad i Preussen, 10) sjö i Västergötland, 11) flod i Frankrike, 12) å, som under medeltiden bildade gränser mellan två rikten. Åro de rätta namnen funna, bildade begyn nelsebokstäfverna namnet på en berömd tragedienne och slutbokstäfverna på en svensk skald.

FYRKANT. 1 2 3 4 1 r k b a 2 m l e l 3 a a m k 4 l a e a

1) julnöje, 2) berg i Palestina, 3) del af en stol, 4) kvinnonamn.

LÖSNINGAR

TILL TIDSFÖRDRIFVET I NR 32. LOGOGRYFEN: Mälardrottningen: gran, alm, grenar, ring, Mälaren, torg, Grenna. minne, idrott, Lina, Lena, Elæa, Greta, Lea, Lona, Elma, Annie, Dora, Gerda, Irma, Ida, Lotta, ro, lington, orgel, rotting, mat, grann, grann, Inga, Marie, Malin, Mina, Nina, Torä, Nora, Tor, Tord, Malæ, Enar, Inge, Ola, Agne, Aron, Arne, Lagé, tre, nio, tio, nitton, elda, dela, grina, leda, lida, gorma, rena, rida, rita, reta, rätta.

FYRTORNETS KONSERVER GULDMEDALJ GEFLE 1901 DELIKATESSER FÖR SMÖRGÅSBORDET ANJOVIS (FYRTORNETS) ostom. (RADNES) hushålls KAVIAR, RÖKT LAX HUMMERPASTEJ RÖKTA SARDINER RÖKT MAKRILL RÖKT SILL m. fl. utmärkta inläggningar REKOMMENDERAS!

BREFLÅDA REDAKTIONENS BREFLÅDA: Z X. Af tekniska skäl, här för vidlyftiga att utveckla, kan tidningens uppställning icke ändras; men annonsidorna, som ju innehålla en mängd praktiska upplag och adresser och dessutom de värdefulla afdelningarna för köket, frågor och svar, tidsfördrif m. m., böra visst icke hindra någon att inbinda sin ärgång. Tusentals pärmar säljas också årligen för detta ändamål från vår expedition.

En ung, snäll flicka, som genomgått lilla seminariet, önskar plats i familj för att läsa med milderåriga barn i vanliga småskoleklassen. Ar äfven villig att gå frun tillhanda. Svar med första till »Anna», Roasjö, Ringstena.

Husmödrar! Ung flicka som genomgått fackskolan för huslig ekonomi i Upsala. Önskar inbost plats i god familj. Svar till »E. M.» Almq. Tidningskontoret, Gefle.

God kamrat å 11-årig gosse önskas till inackordering i högländ prästgård. Svar till »S. L.» Iduns exp.

INBROTTSFÖRSÄKRA OLYCKSFALL-FÖRSÄKRINGS-AKTIEBOLAGET SKANDINAVIEN STOCKHOLM. — Stiftadt 1886.

Paris. Komfortabel familjepension hos en fransk fru. M:me Barré, 70 rue d'Assas. Svenska referenser.

Pellerin's Margarin
är bäst!

Sparkasseräkning
4 proc. ränta.
Nordiska Kreditbanken
i Drottninggatan 1
Mynttorget 4 Drottninggatan 102
Hornsgatan 52.

Använd vid
Läckning af buteljer
Monténs Vaxlack
Finnes hos hrr specerihandlande.

Billbergs Pianofabriks,
Kongl. Hofleverantör, Göteborg,
senast i Gefle 1901 med
Guldmedalj prisbelönta
FLYGLAR och **PI-
ANINOS** säljas till
fabrikpris på fördelaktiga
villkor under verklig
garanti.

OBS! Respektabla ombud antagas.

Smaka aldrig kaffe

som är oblandadt, ty det kan vara ett
gift, utan se alltid till att Ni får
Edert kaffe blandadt med **Stockholms
Kaffe-Aktiebolags** berömda **Intubi-
kaffe** (märkt **Arla**), som af de mest
framstående professorer och läkare in-
tygas att göra kaffet godt, hälsosamt,
välsmakande, ytterst dyrt och billigt
samt **förhindra kaffeförgiftning.**

Paketer à 25 och 10 öre i alla speci-
er- och diverseaffärer. Obs. att fir-
mansnamn, **Stockholms Kaffe-Aktie-
bolag**, samt ordet **Arla** i rött är tryckt
å alla paket, ty **endast dessa** äro verk-
ligt äkta och garanterade att innehålla
den bästa kaffetillsättning.

BILLIGAST I SVERIGE.

Vy- och genrekort från 2 kr. pr 100
st. Profesändningar om 25 st. utsökt
fina vy- och genrekort samt mina pris-
kuranter med omkring 800 ill., erhållas
mot insändande af 60 öre i sparmärken.
Passa tillfället.
O. W. WALLSTRÖM, Lucksta.

Använd ej vidare sådant munvatten
som förorsakar sjukdomar i halsens och
munnens slemhinnor, utan använd hä-
danefter endast

Extra koncentrerad Aseptol

som är oskadlig för såväl slemhinnor
som tänderna. Fråga eder tandläkare
här om! Säljes i droppflaskor à 2 och 1
krona pr flaska.
St. Eriks Tekniska Fabrik, Stockholm.

Capsuloids
Capsuloids
Capsuloids

den angenämaste form af hastigt blodbil-
dande järnmedicin (omsorgsfullt preparerade
af friskt oxblod) och i förhållande till resultatet
också den allra billigaste formen.
Till **Capsuloid Company.** Den 2 maj 1902.
För omkring ett år sedan var jag mycket
blek, kände mig alltid trött och led rätt
mycket af huvudvärk, då jag var stadd i
hastigt tillväxt. Jag tog då in 5 askar **Cap-
suloids** och är nu rödblommig och befinner
mig i alla afseenden utmärkt väl.
Astrid Olsen,
41, St. Kongensgade, Köpenhamn.

Capsuloids erhållas å alla apotek å kr.
2,50 pr ask. Enda fabrik **Cap-suloid Com-
pany, 81 Snow Hill, London**

Moderna
Sommar-Sidentyger

direkt från fabriken franko och tullfritt till hemmet.

Allm. tele 8 68, 47 35, 47 36. Rikstelefon: 1 79, 66 10.
**Olaus Olssons Kolimport-
Aktiebolag**
etableradt i Stockholm 1880.
lia Anthracit.
Hushållskol. Cokes. Briketter.

Lars Monténs Neutrala Kärntvål till ylletvätt och
Oleintvål till linnettvätt användes lämp-
ligast sålunda:
1/2 kg tvål kokas i 2 liter vatten; när tvålen är upplöst, tillsättes under
omröring 20 à 25 liter ljumt vatten; i denna utspädda lösning neddoppas plag-
gen. Vid ylletvätt böra såväl lösningen som sköljvattnet hafva 36 à 38 grader.
Finnes hos de flesta specerihandlare samt i mina butiker.
Nr 19 Stora Nygatan. — Nr 29 S:t Paulsgatan.
Silfvermedalj i Köpenhamn 1888. Guldmedalj i Stockholm 1897.

från 70 öre pr meter, äfvenså sidentyger af alla slag
till brud-, sällskaps- & promenadtoiletter i största urval
försända

E. Spinner & C:ie, Zürich

(f. d. j. Zürrer's sidentabriker, grundl. 1825).

Frostfjärillim
(Brumata)

jämte därtill hörande papper-
gördel.
Att skydda fruktträd från
mask.
I burkar om kg. 1 3 5.
Kr. 1:50 4 6:50.
Beordra nu
Sellberg & C:o Fröhandel,
Stockholm.
Priskurant på Blomsterlökar
ändes franko.

Högstedt & C:o

32 Regeringsgatan 32
— Stockholm —
Specialitet:
**Bordeaux- &
Bourgogne-viner.**
Billiga priser.

Bankaktiebolaget
Stockholm—Öfre Norrland,
6 Drottninggatan 6.
Hushållräkning 4 %.
Kassafack till 15, 20, 25 kronor.

**Sydsvenska
Kredit-Aktie-Bolaget,**
Stockholm, 17 Fredsgatan 17.
Afdelningskontor Götg. 31.
(Fonder kr. 6,765,000.)
Deposition 4 %
Kapitalräkning 4 %
Sparkasseräkning 4 %
Upp- & Afskrifning 2 %
Kassafack à 15, 20 och 25 kr.
Subskriptionslistor à hemspar-
bössor å bankens kontor.

**Göteborgs
Enskilda Bank**

Brunkebergstorg 12.
Sparkasseränta 4 proc.

Inteckningsbolaget.
Högsta depositionsränta 4 %
Kapitalräkningsränta 4 %
Sparkasseränta (vid afdelnings-
kontoret) 4 %

Pallas Hotell

37 Klarabergsgatan 37
Rikstel. 44 83. Allm. Tel. 60 41.
Rekommenderar 30 väl möblerade rum,
elektrisk belysning och nutidens alla be-
kvämligheter. Betjening möter vid alla tåg.
Knut Fagerström

KNEIPP BADEN
Vattenbad m. m.
Elek. ljusb. Hettluftsb. (fr. 100°C.). Sandbad.

MYRSTEDT & STERNS Aktiebolag
Stockholm. — Drottninggatan 11.

Sveriges största Specialaffär i
**mattor, möbeltyger, gardiner,
möbler, sängar, kronor, speglar**
m. m. både i parti och minut.

Allmänna Telefon 45 67.

Rikstelefon 563.

OM NI ICKE SER NAMNET

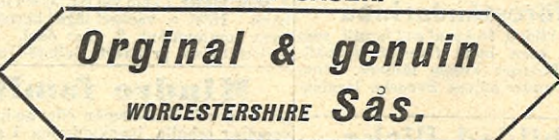
PÅ SÅSEFLASKAN, DESS OMSLAG OCH ETIKETT,
BEVISAR DETTA ATT NI ERHÅLLIT ETT SÄMRE
SURROGAT.

ENDAST LEA & PERRINS' ÄR ÄKTA.

FRÅGA EFTER OCH
YRKA PÅ ATT FÅ
LEA & PERRINS
DEN ÄR TILLVERKAD EFTER
ORIGINAL RECEPTET. **UNDVIK**
ALLA ANDRA SÅKALLADE
WORCESTERSHIRE
SÅSER.

DEN EGER PÅ
GRUND AF SIN ÖFVERLÄG-
SENHET VERLDSRYKTE OCH
ÄR DEN FÖR FISK, KÖTT, JUS,
VILDT OCH SOPPOR
BÄST KÄNDA SÅS.

DEN ÄR BETYDLIGT ÖFVERLÄGSEN ALLA
ANDRA SÅSER.

En gros försäljare **Lea & Perrins, Worcester;**
Crosse & Blackwell, Ltd., London; och de flesta exportkryddkramare.

Polytekniskt Institut *
Friedberg i Hessen
vid Frankfurt a. M.
Program kostnadsfritt. Pröfnings-kommissar.

I. **Industri-Akademi** för maskin-
elektro-byggnads-ingenjörer och
byggmästare. 6 akademiska kurser.
II. **Teknikum** (mellan-fack-
skola) för maskin och elektrotek-
niker. 4 kurser.

Tag hviiken Stockholmstidning som häst,
jämför den med
Svenska Dagbladet
Välj sedan den bästa!

LIEBIG'S

KÖTT-EXTRAKT

Endast äkta

Liebig

när hvarje burk bär namnteckning
Drygast, därför billigast.

1 blått tryck.

En gros endast hos bolagets korrespondenter för Sverige
A.-B. OTTO DAHLSTRÖM & Co., Stockholm.